

Contents	တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီၢ်တဖၣ်	ကဘျဲးဟ့ၤ
I. Introduction	- တၢ်ကတိၤလၢညါ)	2
II. Inspiration & Authority	- လံာ်စီဆံ့မ့ၢ်လံာ်လၢအထိးဘၣ်ပှၤဒီးအိၣ်ဒီးတၢ်စိတၢ်မိၤ	3
A. Affirmations	- တၢ်မၤလီၤတံၢ်လီၤဆဲးကွၢ်).....	3
1. Twelve Disciples	- ကစၢ်ခရံၣ်အပျဲၢ်အဘီၣ်တဆံၣ်က.).....	3
2. Apostle and Prophets	- တၢ်မၤဖိ ဒီးဝံသ့ၣ်တဖၣ်).....	4
3. New Testament Books	- လံာ်စီဆံ့အသီ).....	5
B. Clarifications	-တၢ်မၤန့ၢ်ပၤဂ့ၢ်အါထီၣ်.....	6
1. Inspiration	- လံာ်စီဆံ့အတၢ်ထိးဘၣ်ပှၤ.....	6
2. Authority	- လံာ်စီဆံ့အတၢ်စိတၢ်ကမီၤ.....	8
III. Continuities & Discontinuities	- တၢ်ဘၣ်ထွဲဆဲးလိာ်သးဒီး တၢ်လၢအတဘၣ်ထွဲဆဲးဒီးပှၤတဖၣ်	10
A. Epochal	-တၢ်ဆၢကတီၢ်တစီၤဘၣ်တစီၤ.....	11
1. Continuities	- တၢ်ဘၣ်ထွဲဆဲးလိာ်သးတဖၣ်.....	12
2. Discontinuities	- တၢ်တဘၣ်ထွဲဆဲးလိာ်သးသ့ၣ်တဖၣ်.....	12
B. Cultural	- တၢ်ဆဲးတၢ်လၢ.....	14
1. Continuities	- အတၢ်လီၤပလိာ်ဘၣ်ထွဲဆဲးလိာ်သးတဖၣ်.....	14
2. Discontinuities	-တၢ်လၢအတဘၣ်ထွဲလီၤပလိာ်ဆဲးလိာ်သးတဖၣ်.....	15
C. Personal	- နီၣ်တကၤအတၢ်ဆိကမိၣ်၊ အတၢ်ဘၣ်ထွဲ.....	16
1. Continuities	- နီၣ်ကစၢ်အတၢ်ဘၣ်ထွဲဆဲးလိာ်သးတဖၣ်.....	16
2. Discontinuities	- နီၣ်ကစၢ်အတၢ်တဘၣ်ထွဲဆဲးလိာ်သးတဖၣ်.....	17
III. Conclusion	- တၢ်ကတိၤလၢခံ.....	18

Kingdom and Covenant in the New Testament
ကစ၍ယူၤအဘိအမုၢ်ဒီးအတၢ်အၢၣ်လၢအိၣ်လၢလၢလံာ်စီဆံအသီပူၤ

Lesson One/ တၢ်မၤလိ (၁)

Why study New Testament Theology?

ဘၣ်မနုၤ ပဘၣ်မၤလိ ယူၤဂ့ၢ်ပိညါလၢ လံာ်စီဆံအသီပူၤလဲၣ်?

INTRODUCTION (တၢ်ကတိၤလၢညါ)

အဝဲအံၤမ့ၢ်တၢ်မၤလိတၢ်တခါလၢအိၣ်လၢလံာ်လၢအမ့ၢ်ဘိမုၢ်ဒီးတၢ်အၢၣ်လၢအိၣ်လၢလံာ်စီဆံအသီပူၤ,လၢလံာ်ဝဲအံၤအပူၤန့ၣ်ပကမၤလိဃုသ့ၣ်ညါတၢ်ဘးဒီးယူၤဂ့ၢ်ပိညါအိၣ်ပညိ,ဒီးကစ၍ယူၤအဂ့ၢ်အကျိၤသ့ၣ်တဖၣ်လၢလံာ်စီဆံအသီအပူၤန့ၣ်လၢ.တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီတၢ်တခါလၢပကမၤလိဃုသ့ၣ်ညါသကိးန့ၣ်မ့ၢ်ဝဲ,ဘၣ်မနုၤလၢပဘၣ်မၤလိယူၤဂ့ၢ်ပိညါလၢလံာ်စီဆံအသီပူၤလဲၣ်.လၢတၢ်ဂ့ၢ်ဝဲအံၤအဖီခိၣ်ပကမၤလိဃုသ့ၣ်ညါထံၣ်အါထီၣ်ယီၤထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်မနုၤသ့ၣ်တဖၣ်လၢအဂ့ၢ်ဒိၣ်လၢလံာ်စီဆံအသီအပူၤဒီးပကမၤလိလၢအးလၢပသးလၢပတၢ်ဃုသ့ၣ်ညါအပူၤန့ၣ်လၢ.

ဖဲ ၂၀၁၂မသး ၂:၁၅အပူၤ,တၢ်မၤဖိစီပီလူးတဲဘၣ်ဘးတၢ်လၢတၢ်ဃုသ့ၣ်ညါန့ၣ်ပၤအါထီၣ်လံာ်စီဆံအသီအံၤမ့ၢ်တၢ်မၤတခါလၢပကဘၣ်မၤအိၣ်ဆူၣ်ဒီးတမ့ၢ်တၢ်မၤတခါလၢအညိညိဖိဘၣ်န့ၣ်လၢ.စီပီလူးတဲဝဲဒ်အံၤ...“ကျဲးစးကဲထီၣ်လၢပုၤဘၣ်ယူၤအသး,ပုၤမၤတၢ်ဖိလၢအမဲာ်ဆူးအလီၢ်တအိၣ်ဘၣ်,ပုၤနီၤဖးတၢ်မ့ၢ်တၢ်တီအကလုၢ်အကထါအဆၢတီတီလၢလၢန့ၣ်တက့ၢ်.” (၂တံၤ ၂:၁၅)

နီၣ်နီၣ်တခါတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတနီၤလၢလံာ်စီဆံအပူၤန့ၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢပန့ၣ်ပၤဘၣ်အိၣ်ညိညိဖိန့ၣ်လၢ.ဘၣ်ဆၢစီပီလူးအဲၣ်ဒီးဒူးသ့ၣ်နီၣ်ပုၤလၢတဘျီတခါတၢ်မၤလိလံာ်စီဆံအသီအံၤတမ့ၢ်စ့ၢ်ကိးတၢ်လၢအညိကိးဘျီဒီးဘၣ်န့ၣ်လၢ.စီပီလူးမ့ၢ်ပုၤတၢ်မၤဖိလၢကဘၣ်ဖဲစ့ၣ်ကျဲးပုၤဒီးကဘၣ်တဲတၢ်ကတိၤလၢအမ့ၢ်အတီန့ၣ်လၢ.တၢ်ကတိၤ “ပုၤမၤတၢ်ဖိ” လၢဟူးလ့ၣ်ကျိၣ် (Greek)အိၣ်ပညိမ့ၢ်ဝဲပုၤလၢအဘၣ်မၤတၢ်လၢနီၣ်ခိးန့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လၢ.စီပီလူးက့ၢ်ဟ့ၣ်ဒိက့ၢ်လၢတၢ်ကတိၤယူၤဂ့ၢ်ပိညါလၢအမ့ၢ်“ပုၤမၤတၢ်ဖိ”အံၤကဘၣ်မ့ၢ်ပုၤလၢအမၤတၢ်ဆူၣ်ဆူၣ်လၢကစ၍ယူၤအဂီၢ်,တဘၣ်မ့ၢ်ပုၤလၢအကၢၣ်ဘၣ် န့ၣ်လၢ.အသိသတးဒီး တၢ်မၤလိယူၤဂ့ၢ်ပိညါလၢလံာ်စီဆံလီၢ်လံာ်မ့ၢ်ကိထဲန့ၣ်ဒီး ပဝဲသ့ၣ်တဖၣ်ပကဘၣ်မၤတၢ်မနုၤလဲၣ်?

ပမ့ၢ်က့ၢ်က့ၢ်လၢစီပီလူးအတၢ်ကွဲးန့ၢ်စီတံၤမသးတၢ်ပရၢအပူၤပကထံၣ်ဘၣ်လၢအမ့ၢ်တၢ်တခါလၢအလီၢ်ထူးန့ၢ်ပသးဒိၣ်မးလၢ.လၢအတၢ်ကွဲးလံာ်အပူၤစီပီလူးတဲဝဲကစ၍ယူၤကလုၢ်ကထါမ့ၢ်ဝဲကစ၍ယူၤအနီၣ်ကစ၍အတၢ်ကသိ,ဒီးကစ၍ယူၤဟ့ၣ်လၢပုၤန့ၣ်လၢ.ဒီးစီပီလူးတဲဘၣ်ကဒီးစီတံၤမသးလၢကဘၣ်မၤလိဝဲကစ၍ယူၤကလုၢ်ကထါအံၤဆူၣ်ဆူၣ်ဒီးစီပီလူးတဲဝဲဒ်လၢလီၢ်လၢဘျီဘျီလၢအတၢ်အိၣ်မူပုၤ ဒ်အမ့ၢ်ပုၤလၢအမၤတၢ်လၢကစ၍ယူၤအဂီၢ်တတၢ်အသိးန့ၣ်လၢ.ကစ၍ယူၤကလုၢ်ကထါအံၤဒူးသ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်စ့ၢ်ကိးပုၤလၢကစ၍ယူၤအတၢ်အၢၣ်လၢအိၣ်လၢတၢ်ဒီးပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိဒီးကစ၍ယူၤအတၢ်ဂ့ၢ်လိာ်ဆဲးကျိးလိာ်သးဒီးပဝဲပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လၢ. ဒီးကစ၍ယူၤကလုၢ်ကထါအံၤ ဟ့ၣ်စ့ၢ်ကိးပဝဲ မူဒါလၢ ပကဘၣ်မၤထွဲပာ်ထွဲအိၣ်မူထွဲဒီးန့ၣ်လၢ.စီဖျိလၢကစ၍ယူၤဟ့ၣ်ပုၤအကလုၢ်ကထါလၢဘၣ်တၢ်ကွဲးအံၤအံၤအပူၤမ့ၢ်ဒ်သိးပကဖးဘၣ်ဒီးန့ၢ်ပၤဘၣ်အသိးဒီးကတိၤတၢ်ဒီးပုၤလၢအကွဲးလံာ်စီဆံသ့ၣ်တဖၣ်အသိးဒီး ပဝဲသ့ၣ်တဖၣ်ပမူပဒါတခါ ပကဘၣ်မၤလိဃုသ့ၣ်ညါအါထီၣ်အံၤလၢပတၢ်အိၣ်မူပုၤန့ၣ်လၢ.ပကဘၣ်မၤလိလံာ်စီဆံအတၢ်ကတိၤအကျိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်, အတၢ်စံၣ်စီတဲစီသ့ၣ်တဖၣ်,လံာ်စီဆံအတၢ်ကွဲးဒ်အမ့ၢ်ထါသ့ၣ်တဖၣ်,စီဖျိလံာ်စီဆံအံၤဘၣ်တၢ်ကွဲးအံၤလၢအကျိၣ်အကျိၣ်အါထီၣ်န့ၣ်လၢ.ပကမၤလိဃုသ့ၣ်ညါစ့ၢ်ကိးပုၤကွဲးလံာ်စီဆံအသိသ့ၣ်တဖၣ်အတၢ်ဒူးဘၣ်ထွဲက့ၢ်ဒီးလံာ်စီဆံအလီၢ်လံာ်အတၢ်ကွဲးသ့ၣ်တဖၣ်စ့ၢ်ကိးလၢ.စီပီလူးတဲဘၣ်စ့ၢ်ကိးစီတံၤမသးလၢကစ၍ယူၤကလုၢ်ကထါအံၤ မ့ၢ်စ့ၢ်ကိး သးစီဆံအတၢ်ထိးဘၣ်အသိးဒီး ပဝဲသ့ၣ်တဖၣ်ဒ် စီတံၤမသးအသိး ပကမၤလိပံးန့ၢ်အိၣ်ဆူၣ်ဆူၣ်ဒီးပာ်ဖျါထီၣ်ပသးလၢပမၤလိလံာ်စီဆံအသိအံၤဒီး တၢ်မၤလိလံာ်စီဆံအံၤကဘၣ်အိၣ်ဖျါထီၣ်စ့ၢ်ကိးလၢ ပဝဲပုၤမၤလိတၢ်ဖိတဖၣ်အစုပူၤစ့ၢ်ကိးလၢ.

(Dr. Greg Perry)

ကျွန်ုပ်တို့ခံဘိလောပတော်ဗုဒ္ဓသွန်ညါနဂါးဘဉ်းဒီး ဘဉ်မနုပဘဉ်မာလိယွာဂုဂိညါလုလံာ်စီဆုံအသိအံာ်န့လီ။ ကျဲတတဘိလော အမုာ်ဝဲ လံာ်စီဆုံလုပမာလိအံာ်မုာ်တဂါ တခါ လာ အထိးဘဉ်ပသး, “ထိးဟူးထိးဂဲပသး”(inspiration)ဒီး မုာ်လံာ်စီဆုံလာအိဉ်ဒီး “တဂါစိတဂါကမီ”(authoritative)န့လီ။ ဒီးခံခါတခါလာအမုာ်ဝဲတဂါလာအတတဂါဒီးပုဒီးအတဂါ ဘျိးစဲလိာ်သးလုခါခါကတီဂါလုပပတဂါပုဒီးအိဉ်တအိဉ်။ အသိဒီး မိပကမာလိဒီးဗုထံာ်သွန်ညါဘဉ်းဒီး လံာ်စီဆုံအံာ်မုာ် လံာ်လာအထိးဘဉ်ပုဒီးအစိကမီဒိဉ်န့တက့ာ်။

INSPIRATION AND AUTHORITY (လံာ်စီဆုံမုာ်လံာ်လာအထိးဘဉ်ပုဒီးအိဉ်ဒီးတဂါစိတဂါမီ)

လာပတဂါမာလိလံာ်စီဆုံအသိ အတဂါစိတဂါကမီဒီးအတဂါထီဉ်ဟူးထီဉ်ဂဲပုဒီးအံာ် ပကဘဉ်ပာ်သးလာလံာ်စီဆုံအံာ် မုာ်ဝဲတဂါနီဂါနီတခါလာ အထိးဘဉ်ပုဒီးအစိကမီဒိဉ်ဝဲနီဂါနီန့လီ။ ဒီးပကမာလိစုဂါကီးလံာ်မဲာ်ဖျါလုလာအမုာ် “အထိးဘဉ်ပု” ဒီး “အစိကမီအိဉ်” အခိပညါလီတံာ်လီဆဲးန့လီ။

AFFIRMATIONS (တဂါမာလိတံာ်လီဆဲးက့ာ်)

ဖဲလာပတဂါမာဖိသုတဖဉ်က့က့ာ်သမံသမိးလီ။ က့အသးဘဉ်းဒီးလံာ်စီဆုံလာအထိးဘဉ်ပု, အိဉ်ဒီးတဂါစိတဂါ ကမီအံာ် အဝဲသ့တဖဉ် ကက့ကဒါက့ဝဲဖဲ (၂တံာ်မသး ခုး၁၆)အပု, ဖဲစီပီလူးကွဲးဝဲဒ်အံာ်...ကယဲာ်တဂါကွဲးအသးခဲလာာ် န့, ကွဲးအသးလာယွာအသးစီဆုံ, ဒီးဂုလာသိဉ်တဂါသီတဂါအဂီ, လာဗဉ်လီတဂါအဂီ, လာသိဉ်လိန့လိတဂါလာတဂါတီတဂါ လီအပုအဂီန့လီ။

ဖဲအံာ်ပကထံာ်ဘဉ်လာ စီပီလူးဟံးန့ဝဲတဂါကတီလာအမုာ် လံာ်စီဆုံအတဂါထိးဘဉ်ပု, ဖဲလာအဝဲတဲဝဲလာ.. ကယဲာ်တဂါကွဲးအသးခဲလာာ်န့ကွဲးအသးလာသးစီဆုံအတဂါသီဒီးအတဂါဟံးစုန့က့န့လီ။ ဒီးအဝဲစီးကါဝဲစုဂါကီးတဂါကတီလာ အမုာ်ယွာကလုဂါကထါလာအိဉ်ဒီးတဂါစိတဂါကမီ, တဂါစိတဂါကမီဒီးအမုာ်တဂါသိဉ်တဂါသီ, တဂါဗဉ်လီတဂါ, တဂါသိဉ်လိန့လိတဂါ လာတဂါတီတဂါလီအပုသ့တဖဉ်န့လီ။ အဝဲအံာ်မုာ်တဂါလာအရဲဒိဉ်ဝဲလာပတဂါမာဖိသုတဖဉ်အဂီလာကန့ဝဲလာကစါ ယွာကလုဂါကထါအံာ်မုာ်တဂါလာအထိးဟူးထိးဂဲပုဒီးအိဉ်ဒီးတဂါစိတဂါကမီ လာအတဂါမာတဂါသးခုကစီဉ်ပုန့လီ။ ၂တံာ်မသး ခုး၁၅, စီပီလူးကွဲးဝဲဒ်အံာ်.. ဒီးလာနမုာ်ဖိသုာ်လံာ်လာန့န့သ့ညါတဂါကွဲးအသးစီဆုံတဖဉ်, လာအကဒုးကူာ်သ့ကူာ်ဘဉ်န့, တုလာတဂါအုဉ်က့ဒိဉ်က့န့လာတဂါန့ယုဉ်ကူးခရံာ်အသိန့သ့လီ။ (၂တံာ်မသးခုး၁၅)။

တဂါတဲဘဉ်ပုဆူာ်ဆူာ်ဖဲအံာ်, ကစါယွာကလုဂါကထါစီဆုံစီပီလူးကတီဝဲလာအတဂါဆိကမိဉ်အပုဖဲအံာ်န့, စီတံာ်မ သးသ့ညါတဂါလံာ်စီဆုံလာအမုာ်ဖိသုာ်လံာ်လာန့တမုာ်ထဲလာလံာ်စီဆုံအလီလံာ်တဘျီဒါဘဉ်မုမုာ်တခါလံာ်စီဆုံအသိစုဂါ ကီးလီ။ အသိသတးဒီးဘဉ်မနုပလာပုဂါပိကစါခရံာ်အံသ့တဖဉ်လာအတဂါဖဲတဂါမာပုတဘျီဘျီယာထီဉ်ဝဲလံာ်စီဆုံအလီ လံာ်ဒီးဒုးဘဉ်ထွဲဗုဉ်ဝဲဒီးစီပီလူးတဂါကွဲးအံာ်ဒီး ဟံးဖျါထီဉ်လံာ်စီဆုံဒ်အမုာ်လံာ်လာ အထိးဘဉ်ပုဒီးအိဉ်ဒီးတဂါစိတဂါကမီလဲဉ်?

ပကက့ာ်သကီးတဂါဂုဂါ(၃)ခါမိလကမာစာပုလာပတဂါနဂါးဘဉ်းဒီးလံာ်စီဆုံလာအထီဉ်ဟူးထီဉ်ဂဲပုဒီးအိဉ်ဒီး တဂါစိတဂါကမီဖဲအံာ်. တဂါတခါလာပက့ာ်ထံသကီးကစါခရံာ်အတဂါဗုထာအပျဲအဘိဉ်တဆံခံက. ခံခါတခါလာအမုာ်ပကက့ာ် သကီးတဂါမာဖိဒီးဝဲသ့တဖဉ်အတဂါဖဲတဂါမာ. သါခါတခါလာအမုာ်တဂါမာလီတံာ်လီဆဲးက့ာ်လံာ်စီဆုံအသိတဘျီအံာ်အတဂါ ထိးဘဉ်ပု ဒီးအတဂါစိတဂါကမီ။

အသိသတးဒီးမိပက့ာ်သကီးတဂါတခါလာကစါခရံာ်အပျဲအဘိဉ်တဆံခံကအတဂါတူာ်လိာ်အာဉ်လီလာလံာ်စီဆုံ အသိဒ်အမုာ်လံာ်လာအိဉ်ဒီးတဂါစိတဂါမီဒီး ထိးဘဉ်ပုန့လီ။

Twelve Disciples (ကစါခရံာ်အပျဲအဘိဉ်တဆံခံက)

ဒ်ကစါယွာဗုထာအပုဗုထာစုဒ်စုဂါကလာအံာ်စုလုးဖိအကလုာ်ဒုဉ်အကျဲအသိး, ကစါခရံာ်ကီးထီဉ်စုဂါကီးအပု တဂါမာဖိတဆံခံကစုဂါကီး. လံာ်တဂါသးခုကစီဉ်တဲဘဉ်ပုလီတံာ်လီဆဲးလာကစါခရံာ်ဗုထာအပုတဂါမာဖိတဆံခံကဒီးတဂါမာဖိ လာအဂုအကတဖဉ်စုဂါကီးလီ။ ဖဲလံာ်ယါဟဉ်၁၆း၁၃တဲဘဉ်ပုဘဉ်းကစါခရံာ်အတဂါကတီတဂါဒီးအပျဲအဘိဉ်တဆံခံက န့လီ။

“မုမ့်ၵ်းသးလၢအဘၣ်ဃးဒီးတၢ်မုၢ်တၢ်တီၣ်န့ၣ်,တုၤအဟဲဝဲဒီး,ကဆုၤသုလၢတၢ်မုၢ်တၢ်တီၣ်ခဲလၢာ်အပူၤလီၤ.အဂ့ၢ်ဒ်အံၤ,
တကတီၤဘၣ်လၢအဂ့ၢ်ဒ်ဝဲဘၣ်.မုမ့်ၵ်းဖဲဒ်အန့ၢ်ပူၤတၢ်ဒီး,ကကတီၤဝဲဒီးကစံၣ်တဲၤတဲလီၤသုတၢ်လၢအကဟဲတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.”
ယံၤဟၣ် ၁၆:၁၇)

လံာ်စီဆံၣ်တဆၢဝဲအံၤပာ်ဖျါထီၣ်ဝဲလၢ တၢ်လၢကစၢ်ခရံၣ်အပျီၣ်အဘီၣ်တဖၣ် ကဘၣ်မၤလိၣ်န့ၣ်ဒ်ဒီးဝဲဒ်အါမးလီၤ.
အဃိသတးဒီး“သးလၢအဘၣ်ဃးဒီးတၢ်မုၢ်တၢ်တီၣ်”ကဟဲဝဲဒီးပၤဆုၤပံးစုန့ၣ်ကျဲၤမၤစၢၤအဝဲသ့ၣ်လၢတၢ်လၢကမၤသးခါဆူညါ
သ့ၣ်တဖၣ် လၢတၢ်မုၢ်တၢ်တီၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. ပကထံၣ်ဘၣ်ဖဲအံၤလၢ ကစၢ်ခရံၣ်ဟ့ၣ်စီဟ့ၣ်ကမိၤဒီးဃုထၢအပျီၣ်အဘီၣ်သ့ၣ်တဖၣ်
လၢကလဲၤသိၣ်လိပူၤအဂၤသ့ၣ်တဖၣ် ဒီဖျါသးစီဆံၣ်အတၢ်မၤစၢၤအပူၤန့ၣ်လီၤ. အဝဲအံၤမုၢ်တၢ်တီၣ်ခါလၢ အလီၤပလိၣ်လိာ်သးဒီး
ပတၢ်န့ၣ်လၢအမ့ၢ် လံာ်စီဆံၣ်အသီအတၢ်ထိးဘၣ်ပုၤ ဒီဖျါသးစီဆံၣ်အတၢ်ထိးဘၣ်ပုၤန့ၣ်လီၤ.

ခဲအံၤ,တၢ်မၤဖိစီပီလူး,လၢအမ့ၢ်ပုၤအတၢ်ကွဲးအါတကလၢလံာ်စီဆံၣ်အသီအပူၤဒီးပမ့ၢ်ကွၢ်အဝဲတမ့ၢ်ဒ်လဲၤကစၢ်ခရံၣ်
အပျီၣ်အဘီၣ်တဆံၣ်ဂၤအကျါတကန့ၣ်လီၤ.ဘၣ်ဆၣ်သန့ၣ်က့ၤလံာ်စီဆံၣ်ပာ်ဖျါထီၣ်လီၤတၢ်လီၤဆဲးလၢတၢ်မၤဖိစီပီလူးမ့ၢ်ပုၤတၢ်မၤ
ဖိတကလၢအဒိၣ်ဒီးတၢ်စိတၢ်ကမိၤဒီးအတၢ်ဖဲးတၢ်မၤလၢကစၢ်ယွၤမၤလီၤအါန့ၣ်တုၤသိးထံးလိာ်သးဒီးကစၢ်ခရံၣ်အပျီၣ်အဘီၣ်
တဆံၣ်ဂၤစ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ (မၤတၢ် ၁:၂၁-၂၂). ဒီဖျါလၢတၢ်ဂ့ၢ်ဝဲအံၤအဃိသတးဒီး စီလူၤကၢ် ပာ်ဖျါထီၣ်ဝဲစီပီလူးအတၢ်လဲၤဒီဖျါ
ဘၣ်သဂၢ်ဒီးကစၢ်ခရံၣ်လၢဂ့ၢ်ဒ်အမ့ၢ်စ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ.တၢ်တဘျီဖဲ-လံာ်မၤတၢ်ဂ့ၢ်-၁၉ဒီးမၤတၢ် ၂၆:၉-၁၈အပူၤန့ၣ်
လီၤ.ဒီး ကလၢတံ ၁:၁၁-၂:၁၀ ပာ်ဖျါထီၣ်ဝဲ စီပီလူး အတၢ်အိၣ်ဆိးလၢ (Arabia) အမဲးမုၢ်ခိၣ်လၢသၢနံၣ်အတီၢ်ပူၤန့ၣ်လီၤ.
စီပီလူး တဲဖျါထီၣ်စ့ၢ်ကိးဖဲ ၁ကရံၣ်သူး ၁၅:၈-၉ , ဖဲကစၢ်ခရံၣ်ပာ်ဖျါထီၣ်သးလၢ ပုၤ ၅၀၀ အမဲာ်ညါန့ၣ်လီၤ.

“ဒီးလၢခံကတၢ်, ယဲဒ်အံၤ, ဒ်ပုၤလၢအမ့ၢ်အလိတဘၣ်ဘၣ်ဒီး, အိၣ်ဖျါအသိးန့ၣ်, ယထံၣ်စ့ၢ်ကိးအါယဲဒ်လီၤ.
အဂ့ၢ်ဒ်အံၤ,ယဲဒ်အံၤယမ့ၢ်ပုၤတၢ်မၤဖိအဆံးကတၢ်လၢယမၤအၢမၤသီယွၤအတၢ်အိၣ်ဖျါအသိးဒီး,ဒီးတၢ်တဂ့ၢ်ကိးဘၣ်ယၢလၢ
ပုၤတၢ်မၤဖိဘၣ်.” (ယံၤဟၣ် ၁၅:၈-၉)

ဒ်တၢ်မၤဖိတကအသိးစီပီလူးကိးလိာ်အသးလၢအမ့ၢ်ပုၤလၢအိၣ်ဖျါန့ၣ်န့ၣ်ဒီးခိၣ်န့ၣ်တပျဲၤအမ့ၢ်အလိတဘၣ်ဘၣ်တ
ကဒီးတၢ်မၤဖိလၢအဆံးကတၢ်တကန့ၣ်လီၤ.အဝဲမ့ၢ်ပုၤတၢ်မၤဖိတကလၢအိၣ်ဒီးတၢ်စိတၢ်ကမိၤလၢအတပၣ်ဃုာ်လၢကစၢ်ခရံၣ်
အပျီၣ်တဆံၣ်ဂၤအကျါန့ၣ်လီၤ.ဘၣ်ဆၣ်ဒီးစီပီလူးမ့ၢ်ပုၤလၢအအိၣ်ဒီးတၢ်အုၣ်သးတၢ်လဲၤဒီဖျါလၢအမ့ၢ်တၢ်ထံၣ်လိာ်ဘၣ်သဂၢ်
လိာ်သးဒီးကစၢ်ခရံၣ်ဖဲကစၢ်ခရံၣ်ဝဲဆၢထၢၢ်သမူထီၣ်ဝဲအလီၤခံန့ၣ်လီၤ.လၢတၢ်မၤလီၤတံၢ်လီၤဆဲးက့ၤဘၣ်ဃးဒီးကစၢ်ခရံၣ်အ
တၢ်ဃုထၢအပျီၣ်အဘီၣ်တဆံၣ်ဂၤန့ၣ် ပကြဲးတဲဖျါမၤလီၤတံၢ်ဃုာ်စ့ၢ်ကိးဒီးကစၢ်ခရံၣ်အပူၤတၢ်မၤဖိဒီးဝဲသ့ၣ်တဖၣ် လၢအအိၣ်
ဒီးတၢ်စိတၢ်ကမိၤဒီး တၢ်ထိးပူးထိးဂဲၤပုၤဂၤဒီဖျါသးစီဆံၣ်အတၢ်မၤစၢၤအဝဲသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

Apostles and Prophets (တၢ်မၤဖိ ဒီးဝဲသ့ၣ်တဖၣ်)

ပကကွၢ်သကိးစီပီလူးအတၢ်ဖဲးကတၢ်ဝဲဖဲ အ့ဖုစုး ၃:၄-၅, ပာ်ဖျါထီၣ်ဘၣ်ဃးဒီးကစၢ်ယွၤအတၢ်လိာ်ဖျါထီၣ်အသး,
ကစၢ်ယွၤအတၢ်လိာ်ဖျါသးအံၤတမ့ၢ်ထဲလိာ်ဖျါသးဒီးစီပီလူးထဲတကဖါတကဘးဘၣ်မ့မ့ၢ်တခီဃုာ်ဒီးကစၢ်ခရံၣ်အပူၤတၢ်မၤဖိတ
ဖၣ်ဒီး ဝဲသ့ၣ်တဖၣ်စ့ၢ်ကိးလီၤ.

“လၢအဝဲန့ၣ်သုမ့ၢ်ဖးဒီး,သုကထံၣ်ယတၢ်န့ၢ်ပၢၢ်လၢခရံၣ်အတၢ်ခူသ့ၣ်န့ၣ်လီၤ.တၢ်ခူသ့ၣ်န့ၣ်လၢတၢ်အစါအဃုာ်အ
ဂၤအပူၤန့ၣ်,တဒုးသ့ၣ်ညါဘၣ်ပုၤကညီဖိခါတဖၣ်ဒ်အလိာ်ဖျါထီၣ်အါခဲကနံၣ်အံၤလၢအပူၤတၢ်မၤဖိစီဆံၣ်ဒီးဝဲသ့ၣ်တဖၣ်လၢသးန့ၣ်
အသိးတက့ၢ်.” (အ့ဖုစုး ၃:၄-၅)

ဖဲအံၤစီပီလူးကတၢ်ဝဲဘၣ်ဃးဒီးပုၤခရံၣ်ဖိအတၢ်သိၣ်တၢ်သီတဖၣ်မ့ၢ်တၢ်တခါလၢအိၣ်ဝဲလၢကစၢ်ခရံၣ်အတၢ်ခူသ့ၣ်အ
ပူၤ,တၢ်အစါအဃုာ်တကအပူၤ,တုၤလၢကစၢ်ယွၤအသးစီဆံၣ်ပာ်ဖျါထီၣ်က့ၤအါဒီဖျါတၢ်မၤဖိဒီးဝဲသ့ၣ်တဖၣ်အတၢ်ဖဲးတၢ်မၤန့ၣ်
လီၤ.တမ့ၢ်စ့ၢ်ကိးတၢ်လၢအလီၤကမၤမၣ်ဘၣ်,ဖဲစီပီလူးတဲဝဲဖဲအ့ဖုစုး ၂:၂၀-၂၁လၢအဘၣ်ဃးဒီးကစၢ်ခရံၣ်တၢ်မၤဖိဒီးဝဲသ့ၣ်
တဖၣ်လၢကစၢ်ခရံၣ်အစါဆၢကတီၢ်.

“ဒီးတၢ်မၤထီၣ်သုလၢပုၤတၢ်မၤဖိ,ဒီးဝဲသ့ၣ်တဖၣ်အခီၣ်ထံးအဖီခိၣ်,ဒီးယုာ်ဂ့ၢ်ခရံၣ်အကစၢ်ဒ်ဝဲမ့ၢ်ဟံၣ်အသန့ၣ်အ
ခီၣ်ထံးလီၤ.လၢအဝဲဒ်အပူၤပာ်န့ၣ်ခဲလၢာ်ဘၣ်လိာ်ဖိးဒုလိာ်အသးဒီဖျါညါသတးဒီး,ဒ်ထီၣ်ဒီးကဲထီၣ်ဝဲလၢယွၤအပာ်န့ၣ်စီ
ဆံၣ်လီၤ.” (အ့ဖုစုး ၂:၂၀-၂၁.)

လံာ်စီဆုံဆာဲအံာ်ပာ်ဖျါထီၣ်ဝဲလၢ ဘၣ်ဃးကစၢ်ယွၤတ့ထီၣ်တၢ်အိၣ်ဖျါလၢ ကစၢ်ယွၤအတၢ်လုၢ်ဟံၣ်စီဆုံအပူၤဒီး ကစၢ်ခရံၣ်မ့ၢ်ဝဲတၢ်အိၣ်ဖျါအဂီၢ်ခိၣ်ထံးန့ၣ်လီၤ.စီပီလုးစ့ၢ်ကီးတဲဖျါထီၣ်ဝဲတၢ်လၢကစၢ်ခရံၣ်တၢ်မၤဖိဒီးဝံသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်အဝဲသ့ၣ် တဖၣ်န့ၣ်မ့ၢ်ဝဲတၢ်အဂီၢ်ခိၣ်ကျါလၢတၢ်အိၣ်ဖျါအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.ကစၢ်ယွၤသ့ၣ်ထီၣ်ဝဲတၢ်အိၣ်ဖျါအံၤလၢအအိၣ်လၢပုၤဒီးတၢ်စိ တၢ်မိၤ.ဒီးဒ်ပထံၣ်ဘၣ်အသိးပုၤတၢ်မၤဖိသ့ၣ်တဖၣ်ဒီးဝံသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤလၢအိၣ်ဒီးတၢ်စိတၢ်ကမိၤလၢတၢ်ဖံးတၢ်မၤဒီးဖျါသးစီ ဆုံအတၢ်ထီၣ်ပူၤထီၣ်ဂဲၤန့ၣ်လီၤ.ပကြၢးပာ်သ့ၣ်ပာ်သးစ့ၢ်ကီးဖဲပုၤတၢ်မၤဖိအနီၢ်ကစၢ်ဒၣ်ဝဲန့ၣ်မ့ၢ်ပုၤသ့ၣ်တဖၣ်လၢပာ်ဃုာ်ဝဲလံာ် စီဆုံအသိးဒီးအလီၢ်လံာ်န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢ အဘၣ်ထွဲလိာ်သးဒီး ဃူဖိး လီၤပလီၤလိာ်အသးန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဃးဒီးတၢ်ဂ့ၢ်ဝဲအံၤအဖိခိၣ် ပကမၤလိသကိးတၢ်အဒိအတဲာ် ခံခါ ဒီးလၢလံာ်အံၤအသိး.

New Testament Books (လံာ်စီဆုံအသိ)

ပကစးထီၣ်ကွၢ်ဖဲ ၁တံၤမသး ၅:၁၈, စီပီလုးစံးဝဲ “**အဂ့ၢ်ဒ်အံၤတၢ်ကွဲးအသးစံးဝဲဒၣ်, ကိဖံးလၢအယီၢ်ဘုန့ၣ် သုတပသံးဃာ်အထးခိၣ်တဂ့ၢ်, ဒီးပုၤတၢ်မၤဖိန့ၣ် ဂ့ၢ်န့ၣ်ဘၣ်အဘူးအလဲလီၤ.**”

လံာ်စီဆုံဆာဲအံာ်ပာ်ဖျါဒ်သိး ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်ကကဲထီၣ်သးသ့ လၢပဝဲသ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ် ဘၣ်ဆၣ်တၢ်လၢအဂ့ၢ်ဒ်ဖဲအံၤန့ၣ် မ့ၢ်ဝဲပတၢ်ထီၣ်ဖျါလိာ်သးခိၣ်ဒီးတၢ်တၢ်ပိၣ်တၢ်ပိၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒီဖျါလၢ စီပီလုးစးထီၣ်ဝဲ အတၢ်ကတိၤလၢ အမ့ၢ် “**တၢ်ကွဲးအသးစံးဝဲဒၣ်**” န့ၣ်လီၤ. ဖဲအံၤစီပီလုး ပံးန့ၣ်တၢ်ကတိၤခံကျါ, တၢ်တကျါဖဲ အစံးဝဲ “**ကိဖံးလၢအယီၢ်ဘုန့ၣ် သုတပသံးဃာ်အထးခိၣ်တဂ့ၢ်**” ဖဲအံၤအဝဲဒုးဘၣ်ထွဲဃုာ်ဝဲဒီးလံာ်စီဆုံအလီၢ်လံာ်ဖဲလံာ်၅မိၤ၅၂၅:၄အပူၤန့ၣ်လီၤ.ခံကျါတကျါ လၢအမ့ၢ် “**ပုၤတၢ်မၤဖိန့ၣ်ဂ့ၢ်န့ၣ်ဘၣ်အဘူးအလဲလီၤ**”.အဝဲအံၤအိၣ်ဖျါစ့ၢ်ကီးဖဲလုၤကၢၤဝဝးဂုၤလၢလံာ်စီဆုံအသိပူၤန့ၣ်လီၤ.လံာ်စီ ဆုံလီၢ်လံာ်ဒီးအသိအတၢ်ဘၣ်ထွဲလိာ်သးဝဲအံၤပာ်ဖျါဘၣ်ဃးစီပီလုးအတၢ်ပာ်သးလၢတၢ်မၤဖိသ့ၣ်တဖၣ်ဒီးဝံသ့ၣ်တဖၣ်အတၢ် ကွဲးလၢလံာ်စီဆုံအသိပူၤန့ၣ် ဒ်သိးထံးလိာ်သးဒီးလံာ်စီဆုံအလီၢ်လံာ်စ့ၢ်ကီးလီၤ.

ပထံၣ်ဘၣ်စ့ၢ်ကီးလံာ်စီဆုံအတၢ်လီၣ်ကံာ်လိာ်သးဖဲ လံာ် ပုးတရူး ၃:၁၅-၁၆ ဖဲလၢ စီပီလုးတဲဘၣ်ဝဲစီပုးတရူး... “**ဒီးပာ်ပကစၢ်အတၢ်ဝံသးစ့ၢ်လၢတၢ်အုၣ်က့ၢ်ခိၣ်က့ၢ်တက့ၢ်.ဒ်ပဒီပုၤဝဲၣ်သးဘိစီပီလုးကွဲးန့ၣ်စ့ၢ်ကီးသုဒ်တၢ်ကုၣ်သ့ကုၣ်ဘၣ်လၢ တၢ်ဟ့ၣ်လီၤအံၤအသိးန့ၣ်လီၤ.ဒ်အကတိၤတၢ်လၢအလံာ်ကွဲးခဲလၢာ်လၢအကတိၤတၢ်လၢအပူၤလၢတၢ်တဖၣ်အံၤအဂ့ၢ်စ့ၢ်ကီး အသိးလီၤ.လၢအဝဲန့ၣ်အပူၤ တၢ်တနီၤနီၤပုၤန့ၣ်ပာ်ကီ, ဒီးပုၤတသ့ဘၣ်လံာ်ဒီးပုၤတဂၢ်တကျါဘၣ်တဖၣ်န့ၣ်, ဘိးကဒါဝဲ, ဒ်တၢ်ကွဲးအသးအကတဖၣ်အသိးစ့ၢ်ကီး, လၢအကစၢ်ဒၣ်ဝဲအတၢ်ဟးကိၤအဂီၢ်လီၤ.**” ပုးတရူး ၃:၁၅-၁၆)

ဖဲလံာ်စီဆုံဆာဲအံာ်ပာ်ဖျါ,စီပုၤတရူးဃုသ့ၣ်ညါဘၣ်ဃးဒီးစီပီလုးအတၢ်ကွဲးလၢအမ့ၢ်တၢ်ကတိၤ “**တၢ်ကွဲးန့ၣ်စ့ၢ်ကီးသု ဒ်တၢ်ကုၣ်သ့ကုၣ်ဘၣ်လၢတၢ်(ကစၢ်ယွၤ)ဟ့ၣ်နီၤလီၤအံၤ**”.ပမ့ၢ်တဲလၢတၢ်ကတိၤအကတဒိ,စီပီလုးအတၢ်ကွဲးအံၤမ့ၢ်တၢ်လၢ အအိၣ်ဒီးကစၢ်ယွၤအနီၢ်ကစၢ်ဒၣ်ဝဲအတၢ်စိတၢ်ကမိၤန့ၣ်လီၤ.အဃိသတးဒီးပကထံၣ်ဘၣ်ဖဲအံၤလၢစီပုးတရူးစ့ၢ်ကီးပာ်ဖျါထီၣ်ဝဲ ဒၣ်တၢ်လၢလံာ်စီဆုံအသိအံၤမ့ၢ်စ့ၢ်ကီးတၢ်လၢအထီၣ်ပူၤထီၣ်ဂဲၤဘၣ်ပုၤဒီးအိၣ်ဒီးကစၢ်ယွၤအတၢ်စိတၢ်ကမိၤဒီးလံာ်စီဆုံအလီၢ် လံာ်အသိးန့ၣ်လီၤ.

လံာ်စီဆုံတဲဘၣ်ပုၤစ့ၢ်ကီးလၢလံာ်စီဆုံအသိအံၤမ့ၢ်လံာ်လၢအိၣ်ဒီးကစၢ်ယွၤအတၢ်ထိးဘၣ်ပုၤဒီးအတၢ်စိတၢ်ကမိၤ လၢကစၢ်ယွၤအတၢ်အိၣ်ဖျါဖိသ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.ကစၢ်ခရံၣ်စ့ၢ်ကီးအာၣ်လီၤတၢ်ဒီးအပုၤတၢ်မၤဖိလၢသးစီဆုံကသိၣ်လိ အဝဲသ့ၣ်န့ၣ်လီၤ.လၢတၢ်န့ၣ်အဃိ,အဝဲဃုထာဝဲအပုၤတၢ်မၤဖိဒီးဝံသ့ၣ်တဖၣ်ဒီးအမ့ၢ်ခိၣ်တဃာ်တခါလၢအတၢ်အိၣ်ဖျါအဂီၢ် န့ၣ်လီၤ.ဒ်န့ၣ်အသိး,ဒ်ကစၢ်ယွၤအပုၤဃုထာဝဲလၢပျါတဖၣ်ဒီးန့ၣ်ဘၣ်ဝဲလံာ်စီဆုံအလီၢ်လံာ်လၢအထိးဘၣ်အဝဲသ့ၣ်ဒီးအိၣ်ဒီး တၢ်စိတၢ်ကမိၤအသိး,လၢလံာ်စီဆုံအသိစ့ၢ်ကီး,ယွၤတၢ်အိၣ်ဖျါသ့ၣ်တဖၣ်ဒီးန့ၣ်ဘၣ်ဝဲခရံၣ်အတၢ်မၤဖိဒီးဝံသ့ၣ်တဖၣ်အတၢ်ကွဲး လၢအိၣ်ဒီးအတၢ်ထိးဘၣ်ပုၤကဒီး တၢ်ကွဲးလၢအိၣ်ဒီးယွၤအတၢ်စိတၢ်ကမိၤစ့ၢ်ကီးလီၤ. ဒ်ပထံၣ်ဒီးသ့ၣ်ညါတ့ၢ်လံာ်ဒီးပနာ်တ့ၢ်လံာ်စီဆုံအသိအတၢ်ထိးဘၣ်ပုၤဒီးအတၢ်စိတၢ်ကမိၤအိၣ်ဝဲဒီးဘၣ်တၢ်ပာ်ဖျါထီၣ်ဒီးပာ် ပနီၣ်စ့ၢ်ကီးလၢလံာ်စီဆုံတဘျူးဆၢအပူၤ, အဃိသတးဒီးပဝဲသ့ၣ်တဖၣ်စ့ၢ်ကီး မ်ပကဃုသ့ၣ်ညါန့ၣ်ပာ်က့ၢ်တၢ်ကွဲးသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ရဲၣ်ဖျါဖျါ တက့ၢ်.

CLARIFICATIONS (တၢ်မၤန့ၢ်ပၤဂၢၢ်ဒၢ်အါထီၣ်)

တၢ်ကတိၤလၢအမ့ၢ် (inspiration) လံာ်စီဆုံအသိ “အတၢ်ထိးဘၣ်ပှၤ” ဒီး(authority) “အတၢ်စိတၢ်ကမိၤ” အံၤ,ပှၤဒၢ်ဒါအါဂၢၢ်ပၤဂၢၢ်ကမၣ်ဒဲအံၤပညိၣ်န့ၢ်လီၤ.အဃိသတးဒီးတၢ်ဒဲအံၤမ့ၢ်တၢ်ကတိၤလၢအကါဒိၣ်ဝဲလၢပကန့ၢ်ပၤဂၢၢ်ဒၢ်အါလီၤ တၢ်လီၤဆဲးန့ၢ်လီၤ.ဒီးပကဘၣ်မၤလီၤတၢ်က့ၤပတၢ်န့ၢ်ပၤဂၢၢ်ဘၣ်ဃးဒီးတၢ်ကတိၤခံၣ်ပျၢၣ်အံၤဒီးပတၢ်န့ၢ်ပၤဂၢၢ်ဒၢ်ကဘၣ်မ့ၢ်ဝဲတၢ်န့ၢ် ပၤဂၢၢ်လၢအမ့ၢ်အတီၢ်န့ၢ်လီၤ.

မံပကွၢ်သကိးတၢ်ကတိၤခံၣ်ပျၢၣ်အံၤအံၤပညိၣ် လီၤလီၤဆီဆီ.. တၢ်တၢ်တခါလၢအမ့ၢ်လံာ်စီဆုံအသိအတၢ်ထိးဘၣ်ပှၤဂၤ (inspiration).

Inspiration (လံာ်စီဆုံအတၢ်ထိးဘၣ်ပှၤ)

လၢတၢ်စံၣ်စါတဲစါအပူၤပှၤဒၢ်ဒါကတဲပျဲဝဲဘၣ်ဃးဒီးကစၢ်ခရံၣ်တၢ်မၤဖိသ့ၣ်တဖၣ်အတၢ်န့ၢ်ပၤဂၢၢ်ဘၣ်ဃးဒီးလံာ်စီဆုံ အတၢ်ထိးဘၣ်ပှၤဒီးလံာ်စီဆုံဒ်အမ့ၢ်ကစၢ်ယုၤ အတၢ်ကသါအံၤ န့ၢ်ပၤဂၢၢ်ဝဲလၢက့ၤလီၤဆီလိာ်အသးန့ၢ်လီၤ. အဝဲမၤစၢၤပှၤလၢ ပကဆိကမိၢ်တၢ်ဂ့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ လၢက့ၤဒါဘိအပူၤန့ၢ်လီၤ.

တနီၤနီၤ, ပှၤမၤလိယုၤဂ့ၢ်ပိညါသ့ၣ်တဖၣ် န့ၢ်ပၤဂၢၢ်ဝဲဘၣ်ဃးဒီး လံာ်စီဆုံအတၢ်ထိးဘၣ်ပှၤဂၤလၢက့ၤဒါဘိစ့ၢ်ကိးလီၤ. တနီၤန့ၢ်ဝဲလၢသးစီဆုံထိးဘၣ်ပှၤလၢအကွဲးလံာ်စီဆုံသ့ၣ်တဖၣ်ဒီးန့ၢ်စ့ၢ်ကိးဝဲလၢသးစီဆုံထိးဘၣ်ပှၤကွဲးထါဒီးတၢ်သးဝံၣ် သ့ၣ်တဖၣ်စ့ၢ်ကိးန့ၢ်လီၤ.အဝဲသ့ၣ်န့ၢ်ဝဲစ့ၢ်ကိးလၢလံာ်စီဆုံအသိအံၤမ့ၢ်ဝဲပှၤကွဲးတၢ်အတၢ်ဆိကမိၣ်ကွဲးန့ၢ်ဝဲဒီးမ့ၢ်စ့ၢ်ကိးနီၣ်ကစၢ် အတၢ်က့ၤကွၢ်ထံလီၤက့ၤအသးအတၢ်ကွဲးတခါန့ၢ်လီၤ.အဝဲသ့ၣ်န့ၢ်ဝဲလၢပှၤကွဲးလံာ်စီဆုံအံၤမ့ၢ်ပှၤက့ၢ်ဘၣ်က့ၢ်သ့ၣ်ဒီးအတၢ်က စီၣ်သ့ၣ်တဖၣ်လၢကဲဘျုးကဲဖျိၣ်လၢပဂီၢ်န့ၢ်လီၤ.ဘၣ်ဆၣ်ဒီးအဝဲသ့ၣ်သမၤကွံာ်ဝဲလၢလံာ်စီဆုံအံၤမ့ၢ်ကစၢ်ယုၤအတၢ်ကွဲးမၤနီၣ်မၤ ဃါဝဲဒီးသမၤကွံာ်ဝဲကစၢ်ယုၤအတၢ်ဘၣ်အသးလၢပကဖးဒီးန့ၢ်အံၤ,ပလၢဂၢ်ဘၣ်အံၤ,ဒီးကစၢ်ယုၤမၤပမၤတၢ်ဒီးလံာ်စီဆုံပာ်ပျဲပှၤ အသိးသ့ၣ်တဖၣ်, အဝဲသ့ၣ်သမၤကွံာ်ဝဲခဲလၢဂၢ်န့ၢ်လီၤ.

ဒီးလၢက့ၤဒါကတဲစါစ့ၢ်ကိးပှၤမၤလိယုၤဂ့ၢ်ပိညါတနီၤန့ၢ်ဝဲလၢလံာ်စီဆုံအနီၣ်ကစၢ်ဒၣ်ဝဲအတၢ်ထိးဘၣ်ပှၤ,တမ့ၢ်ဘၣ် သးစီဆုံအတၢ်ထိးဘၣ်ပှၤဘၣ်န့ၢ်လီၤ.ဒီးပှၤဒီးအံၤသ့ၣ်တဖၣ်အဝဲသ့ၣ်အိၣ်ဒီးအတၢ်န့ၢ်လၢန့ၢ်ဝဲလံာ်စီဆုံအသိအံၤမ့ၢ်တၢ်မ့ၢ် တၢ်တီၤဒီးတၢ်စိတၢ်ကမိၤ,ဘၣ်ဆၣ်ဒီးအဝဲသ့ၣ်သမၤကွံာ်ဝဲပှၤကွဲးလံာ်စီဆုံသ့ၣ်တဖၣ်မ့ၢ်ပှၤလၢအကါဒိၣ်လီၤန့ၢ်အဝဲသ့ၣ်သမၤ ဝဲန့ၢ်လီၤ.

ဒီးလၢခံကတၢ်တခါန့ၢ်,ပှၤမၤတၢ်သးခုကစီၣ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၢ်ဝဲလၢလံာ်စီဆုံအံၤမ့ၢ်လံာ်လၢအမူဝဲဒီးသးစီဆုံအတၢ်ထိး ဘၣ်ပှၤန့ၢ်လီၤ.အဝဲအံၤအံၤဒီးပာ်ပျဲထီၣ်အံၤပညိၣ်လၢတၢ်မၤလီၤဆီကွံာ်ကစၢ်ယုၤသးစီဆုံအတၢ်ထိးဘၣ်ပှၤဒီးပှၤကွဲးလံာ်စီဆုံဖိ အတၢ်ဟ့ၣ်လီၤသးအံၤတမ့ၢ်တၢ်လၢအညိဘၣ်န့ၢ်လီၤ.လၢတၢ်ထံၣ်ဝဲအံၤအဖီခိၣ်,သးစီဆုံမ့ၢ်ပှၤလၢအထိးဘၣ်ပှၤကွဲးတၢ်ဖိသ့ၣ် တဖၣ်လၢအတၢ်ကွဲးဝဲလံာ်စီဆုံအပူၤန့ၢ်လီၤ.သးစီဆုံမ့ၢ်ပှၤလၢအပၤဒုးကွဲးဝဲပှၤကွဲးတၢ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ်ဒ်သးကကွဲးဝဲကစၢ်ယုၤအ ကလုာ်ကထါန့ၢ်လီၤ.ဒ်ပသ့ၣ်ညါဘၣ်အသိး,တၢ်ကတိၤလံာ်မဲာ်ပျၢၣ်လၢဘၣ်တၢ်ကွဲးလီၤအံၤဆူလံာ်စီဆုံပူၤအံၤ,တၢ်ပာ်ဝဲဒ်အမ့ၢ် စ့ၢ်ကိးကစၢ်ယုၤကလုာ်ကထါနီၣ်န့ၢ်လီၤ. ဖဲဆၢကတီၢ်ဝဲန့ၢ် သးစီဆုံသ့ၣ်အိၣ်ဝဲ, ပှၤကွဲးလံာ်နီၣ်တကတၢ်ဘၣ်တကတၢ်လဲၤခိဖျိဒီး ပံးစုန့ၢ်ကျဲဝဲလၢအဝဲကွဲးဝဲလံာ်စီဆုံအသိန့ၢ်လီၤ.လၢတၢ်န့ၢ်အဃိကစၢ်ယုၤကလုာ်ကထါအံၤပာ်ဃုာ်ဝဲစ့ၢ်ကိးဒီးပှၤကွဲးလံာ်ဖိ သ့ၣ်တဖၣ်အတၢ်ကွဲးန့ၢ်လီၤ.တၢ်ထိးဘၣ်ပှၤလၢ သၢခါတခါလၢအမ့ၢ် လံာ်စီဆုံန့ၢ်ဆၢၣ် အတၢ်ထိးဘၣ်ပှၤန့ၢ်လီၤ.

ပမ့ၢ်ကွၢ်ကဒါက့ၤဖဲ “organic inspiration” တၢ်လၢပအံၤဒီးတဲဖဲအံၤန့ၢ်ကစၢ်ယုၤက လုာ်ကထါအံၤတမ့ၢ် တၢ်တခါလၢအပဲလီၤတဲာ်လၢမူခိၣ်ဘၣ်ဒီးတမ့ၢ်စ့ၢ်ကိးပှၤကွဲးလံာ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ်ထၢထီၣ်န့ၢ်ဝဲကစၢ်ယုၤကလုာ်ကထါလၢအလီၤ တဲာ်လၢမူခိၣ်န့ၢ်တမ့ၢ်ဘၣ်. ဘၣ်ဆၣ်တခါမ့ၢ်တၢ်တခါလၢ သးစီဆုံထိးဘၣ်ပှၤကွဲးလံာ်ဖိဒီးပှၤကွဲးလံာ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ်ဖးဝဲန့ၢ်လီၤ. တၢ်လၢပအံၤဒီးစံးတခါ,လံာ်စီဆုံမ့ၢ်ဝဲကစၢ်ယုၤအတၢ်ကစီၣ်ဘၣ်ဆၣ်ခိဖျိမ့ၢ်ပှၤကညိအတၢ်ကွဲးစ့ၢ်ကိးန့ၢ်လီၤ.အဝဲအံၤမ့ၢ်တၢ်တ ခါလၢအံၤဒီးပာ်ပျဲထီၣ်ဝဲပှၤကညိဒီးကစၢ်ယုၤအတၢ်ဂ့ၤလိာ်ဘၣ်ထွဲလိာ်သးန့ၢ်လီၤ.ပသ့ၣ်ညါလၢဖဲလၢပဖးလံာ်စီဆုံအခါယသ့ၣ် ညါလၢတၢ်ဝဲအံၤမ့ၢ်ဝဲကစၢ်ယုၤအတၢ်ကစီၣ်ဒီး ကဲထီၣ်တၢ်မၤစၢၤဒီးတၢ်ဘျုးတၢ်ဖျိၣ်လၢပဂီၢ်န့ၢ်လီၤ. မ့ၢ်ကစၢ်ယုၤအတၢ်ကစီၣ် ဘၣ်ဆၣ်မ့ၢ်ဝဲပှၤကညိအတၢ်ကွဲးလၢအသ့ၣ်ညါယတၢ်လဲၤခိဖျိ, မ့ၢ်တၢ်လဲၤခိဖျိတခါလၢအလီၤပလိာ်လိာ်သးဒီးယၢန့ၢ်လီၤ.အဃိ, လၢတၢ်နီၣ်နီၣ်အပူၤ ယုၤကလုာ်ကထါလၢအထိးဘၣ်ပှၤအံၤပန့ၢ်ပၤဂၢၢ်ဒၢ်အံၤသ့ၣ်ခိဖျိလၢပတၢ်လဲၤခိဖျိန့ၢ်လီၤ.တမ့ၢ်တၢ်ကစီၣ်တခါလၢ တၢ်လီၤပလိာ်တခါန့ၢ်ဃုာ်ဒီးပတၢ်အိၣ်မူတၢ်လဲၤခိဖျိတမ့ၢ်ဘၣ်. အဃိသတးဒီး ဖဲလၢပတဲလၢ ”Organic

inspiration” အံ့နုာ်, မ့ၢ်တၢ်တခါလၢအခိၣ်ဖျါထီၣ်နီၣ်နီၣ်လၢပတၢ်အိၣ်မူပတၢ်လဲၤစီဖျါတၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲပူၤန့ၣ်လီၤ.အဃိသတးဒီး
ဖဲလၢအဝဲသ့ၣ်ကွဲးလံာ်အခါန့ၣ်အဝဲသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်ကွဲးဝဲကစၢ်ယွၤတၢ်ကစီၣ်လၢအဝဲသ့ၣ်ဒီးပူၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိအတၢ်သ့ၣ်ညါန့ၣ်ပၤ,ဒီး
အတၢ်လဲၤစီဖျါစ့ၢ်ကီၢ်န့ၣ်လီၤ.

Rev. Ric Rodeheaver

အဒိန့ၣ်, ပကကနၢ်သကိးကဒီးတဘျီကဒီးတၢ်လၢစီဖိလူးတဲဝဲဝဲ ၂ ပုးတရူး ၃:၁၅-၁၆...

“စီဖိလူးကွဲးန့ၣ်စ့ၢ်ကီၢ်သ့ၣ်တၢ်ကူၣ်သ့ၣ်ကူၣ်ဘၣ်လၢတၢ်ဟ့ၣ်လီၤအံၤအသိးန့ၣ်လီၤ.ဒ်အကတၢ်တၢ်လၢအလံာ်ကွဲးခဲလၢာ်လၢအ
ကတၢ်တၢ်လၢအပူၤလၢတၢ်တဖၣ်အံၤအဝဲၣ်စ့ၢ်ကီၢ်အသိးလီၤလၢအဝဲန့ၣ်အပူၤတနီၤနီၤပူၤန့ၣ်ပၤ,ဒီးပူၤတသ့ဘၣ်လံာ်ဒီးပူၤတ
ဂၢၢ်တကျၢဘၣ်တဖၣ်န့ၣ်, ဘိးကဒါဝဲ, ဒ်တၢ်ကွဲးအသးအဂၤတဖၣ်အသိးစ့ၢ်ကီၢ်, လၢအကစၢ်အဝဲအတၢ်ဟးဂီၤအဂီၢ်လီၤ.”

၂ပုးတရူး၃:၁၅-၁၆)ဒ်ပတဲတၢ်လံာ်လၢအခိၣ်ထံးအသိး,စီဖိပုးတရူးတဲဖျါထီၣ်ဝဲဘၣ်ဃးကစၢ်ယွၤသးစီဆံ့ထံးဘၣ်ဝဲစီဖိလူးအတၢ်
ကွဲးန့ၣ်လီၤ.ဘၣ်ဆၣ်ဒီးစီဖိပုးတရူးတဲဖျါထီၣ်စ့ၢ်ကီၢ်ဝဲဘၣ်ဃးဒီးလံာ်စီဆံ့အတၢ်ထံးဘၣ်ပူၤအံၤမ့ၢ်ဝဲတၢ်မူနီၣ်နီၣ်န့ၣ်လီၤ.ဖဲစီဖိပုးတရူး
ကွဲးဝဲဘၣ်ဃးအတၢ်ကွဲးတနီၤနီၤလၢပူၤန့ၣ်ပၤ,ဘၣ်အံၤကီၢ်န့ၣ်အဝဲအံၤဒီးကွၢ်မၤဘၣ်ထွဲဃုာ်ဒီးစီဖိလူးအတၢ်အိၣ်မူလီၢ်လံာ်ဒီးအ
နီၣ်ကစၢ်ဒီးအတၢ်ကွဲးအကျိၤကျဲသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.ဒ်မ့ၢ်စ့ၢ်ကီၢ်တၢ်တခါလၢအဘၣ်ထွဲဒီးစီဖိလူးအတၢ်အိၣ်မူလီၢ်လံာ်လၢအမ့ၢ်ပူၤ
သ့ၣ်လံာ်တၢ်သိၣ်တၢ်သိန့ၣ်လီၤ.စီဖိလူးအတၢ်သ့ၣ်တၢ်ဘၣ်လၢအဘၣ်ဃးဒီးယွၤဂ့ၢ်ဝဲညါအံၤမ့ၢ်တၢ်လၢအတၢ်ဒီးပူၤမၤညၣ်ဖိ
စီဖိပုးတရူးလၢအတသ့လံာ်သ့ၣ်လဲၣ်တဂၤအပူၤစ့ၢ်ကီၢ်န့ၣ်လီၤ.

စီဖိပုးတရူးတဲဘၣ်စ့ၢ်ကီၢ်ပူၤတၢ်ဒ်တၢ်တဲာ်လၢပကြၢးလူၤပိာ်ထွဲဝဲလံာ်စီဆံ့အသိးဒ်ပသးဘူးပသးအါထီၣ်အါထီၣ်အသိးန့ၣ်
လီၤ.ပကဘၣ်ပမၤဃာ်လၢပခိၣ်န့ၣ်ပူၤလၢတၢ်လၢလံာ်စီဆံ့အံၤမ့ၢ်ဝဲကစၢ်ယွၤအတၢ်အူသ့ၣ်လီၤအကလံာ်အတၢ်သိန့ၣ်လီၤ.လံာ်စီ
ဆံ့အံၤမ့ၢ်တၢ်မ့ၢ်တၢ်တီဒီးတၢ်လၢပဒီးသန့ၢ်ပသးဒီးအံၤသ့ၣ်ဖျါလၢအတဲဝဲလီၤလီၤဆူကစၢ်ယွၤအိၣ်န့ၣ်လီၤ.ဒီးမ့ၢ်စ့ၢ်ကီၢ်တၢ်လၢအ
ကါဒိၣ်စ့ၢ်ကီၢ်လၢပကဘၣ်မၤလိန့ၢ်ပူၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိလၢအကွဲးလံာ်စီဆံ့သ့ၣ်တဖၣ်အတၢ်ပာ်သ့ၣ်ပာ်သးဒီးအတၢ်ဃုသ့ၣ်ညါန့ၣ်ပၤ
ဘၣ်ဃးကစၢ်ယွၤလၢ လံာ်စီဆံ့အသိးပူၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်နီၣ်နီၣ်တဒိ,တၢ်လၢအရ့ဒိၣ်ကါဒိၣ်လၢပကဘၣ်အိၣ်မူပိာ်ထွဲဘၣ်ဃးဒီးလံာ်စီဆံ့အတၢ်ထံးဘၣ်ပူၤလၢအမူဝဲအံၤလၢ
ပတၢ်အိၣ်မူတဒိမ့ၢ်ဝဲတၢ်လၢပမၤန့ၢ်ဘၣ်အံၤလၢလံာ်စီဆံ့အသိးပူၤမ့ၢ်တၢ်မန့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ်လဲၣ်.ပမ့ၢ်န့ၢ်ပၤလံာ်စီဆံ့အတၢ်ထံးဘၣ်
ပူၤအံၤထဲလၢနီၣ်ခိတကပၤဒီးဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်ပကသမၤကွံာ်နီၣ်သးအတၢ်ထံးဘၣ်ပူၤဒီးတၢ်လၢပူၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိကွဲးဝဲသ့ၣ်တဖၣ်ပကသ
မၤအံၤသ့ၣ်န့ၣ်လီၤ.လံာ်စီဆံ့အတၢ်ထံးဘၣ်ပူၤလၢအမူဝဲအံၤမၤန့ၢ်ဆိၣ်ခံပူၤလၢပကဘၣ်ဃုသ့ၣ်ညါအါထီၣ်ယွၤဂ့ၢ်ဝဲညါလၢလံာ်စီ
ဆံ့အသိးပူၤ လၢကျဲ (၃) ပတီၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်တၢ်ပတီၢ်န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢအဘၣ်ဃးဒီးတၢ်မၤလိလံာ်စီဆံ့အကျိၣ်အဖျါလၢအကွဲးလီၤအသးလၢလံာ်ပူၤ.အဝဲ
အံၤမၤစၤပူၤသ့ၣ်လၢကသိၣ်လိပူၤလၢကစၢ်ယွၤအဝဲၣ်အကျိၣ်လၢလံာ်စီဆံ့အသိးပူၤန့ၣ်လီၤ.ခံခါတခါလၢအမ့ၢ်တၢ်ဃုမၤလိအါထီၣ်
ပူၤကွဲးလံာ်စီဆံ့အတၢ်ပာ်ဖျါထီၣ်ပိညါတၢ်မၤလိဘၣ်ဃးဒီးယွၤအဝဲၣ်လၢလံာ်စီဆံ့အသိးပူၤန့ၣ်လီၤ.ပကြၢးမၤလိအဝဲသ့ၣ်အတၢ်
အိၣ်မူလၢအပူၤကွံာ်ဖျါထီၣ်ဒီးအတၢ်စ့ၢ်တၢ်န့ၣ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.ဒီးလၢပဝဲတဒိစ့ၢ်ကီၢ်ပကြၢးဃုသ့ၣ်ညါအဝဲသ့ၣ်တၢ်အိၣ်မူလၢ
ပူၤကွံာ်,အဝဲၣ်အကျိၣ်လီၤတံာ်လီၤဆဲးမူၤမူၤနီၣ်နီၣ်ဒ်အဝဲသ့ၣ်ဘၣ်မန့ၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်ဘၣ်ကွဲးလံာ်စီဆံ့အံၤလဲၣ်.သၢပတီၢ်တပတီၢ်
လၢအမ့ၢ်တၢ်ဃုသ့ၣ်ညါဘၣ်ဃးပူၤကွဲးတၢ်ဖိ(ပူၤကွဲးလံာ်စီဆံ့)အတၢ်တီၢ်တၢ်မ့ၢ်လၢသ့ၣ်တဖၣ်လၢအတၢ်ကွဲးလံာ်အံၤမ့ၢ်တၢ်မ
န့ၢ်လဲၣ်.တၢ်တဲလၢကျဲအဂၤတဘီ န့ၣ် တၢ်လၢပူၤကွဲးလံာ်စီဆံ့အံၤဒီးကွဲးဝဲဆူပူၤဖးတၢ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ်အိၣ်မ့ၢ်တၢ်မန့ၢ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ.
အဝဲသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်ထီၣ်တၢ်မ့ၢ်လၢဝဲလၢပူၤဖးတၢ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ်ကဘၣ်သ့ၣ်ညါအိၣ်မူပိာ်ထွဲဒ်လံာ်စီဆံ့တၢ်ကွဲးသးသ့ၣ်တဖၣ်အခံဒ်လဲၣ်
ဒ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ.

အဃိဒီးန့ၣ်ဆိကမိၣ်ကွၢ်,တၢ်လၢပကမၤလိန့ၣ်တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤအဂီၢ်ပမ့ၢ်ကွၢ်လၢကျဲအဂၤတဘီတမ့ၢ်စ့ၢ်ကီၢ်တၢ်လၢ
အညီဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ထီၣ်တီ ပကဘၣ်မၤလိအံၤလီၤတံာ်လီၤဆဲးန့ၣ်လီၤ.ဘၣ်ဆၣ်သန့ၢ်ကွဲးလံာ်စီဆံ့လၢအထံးဘၣ်ပူၤလၢအမူဝဲအံၤ
မၤစၤပူၤဒ်သိးပကဃုသ့ၣ်ညါအါထီၣ်ဘၣ်တၢ်လဲၤစီဖျါလၢ တၢ်ဂ့ၢ် (၃) ပတီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ပထံၣ်ဘၣ်လၢ တၢ်တဲန့ၢ်ပၤအါထီၣ်ပူၤဘၣ်ဃးဒီး လံာ်စီဆံ့အတၢ်ထံးဘၣ်ပူၤလၢအမူ လၢလံာ်စီဆံ့အသိးပူၤန့ၣ်လီၤ.
အဃိဒီးခဲအံၤပကဃုသ့ၣ်ညါဘၣ်ဃးဒီးလံာ်စီဆံ့အသိးလၢအအိၣ်ဒီး“တၢ်စိတၢ်ကမီၤ”(authority)စံးတၢ်န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်မန့ၢ်လဲၣ်
ဒီး တၢ်လၢပကဘၣ်ကွၢ်တဲဆၢကဒါကွၢ်ဘၣ်ဃးဒီး လံာ်စီဆံ့အံၤအိၣ်ဒီးတၢ်စိတၢ်ကမီၤလီၤန့ၣ်လၢကျဲဒ်လဲၣ်.

အဝဲအံ့မုၢ်ဝဲတၢ်အခီပညိၣ်လၢအမုၢ်လံာ်စီဆံ့အတၢ်ထိးဘၣ်ပုၤဒီးဒုးသ့ၣ်ညါအါထီၣ်ဃုာ်စ့ၢ်ကိးပုၤလၢလံာ်စီဆံ့အတၢ်စိ တၢ်ကမိၤန့ၣ်ပမၤလိၣ်န့ၣ်ဘၣ်အိၣ်ခီဖျါလၢပုၤအကၤအိၣ်လၢအမုၢ်“တၢ်မၤဖိသ့ၣ်တဖၣ်” အိၣ်န့ၣ်လီၤ.လံာ်စီဆံ့အသီအံၤကတိၤတၢ် ဒီးပုၤလိၣ်လၢအအိၣ်ဒီးအတၢ်စိတၢ်ကမိၤန့ၣ်လီၤ.ပဘၣ်သ့ၣ်ညါလၢကစၢ်ယွၤတၢ်မၤဖိသ့ၣ်တဖၣ်လၢစါခဲအံၤစံးကတိၤဝဲက စၢ်ယွၤကလုာ်ကထါလၢ အလၢပုၤဒီးတၢ်စိကမိၤန့ၣ်လီၤ. ပုၤလၢအစံးလီၤအသးလၢကစၢ်ခရံၣ်အပုၤတၢ်မၤဖိလၢအတီသ့ၣ်တဖၣ် အဝဲသ့ၣ်တၢ်ကမိၤန့ၣ်လီၤ. “ယမ့ၢ်သိၣ်လိလံာ်စီဆံ့အသီဒု” န့ၣ်ဘၣ်.ဘၣ်ဆၣ်တၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်တၢ်ကမိၤန့ၣ်လီၤ.လံာ်စီဆံ့အသီအံၤကတိၤတၢ် ဒီးပုၤလိၣ်လၢအအိၣ်ဒီး, ပကဘၣ်ဟ့ၣ်လီၤအးလီၤက့ၤသးလၢ လံာ်စီဆံ့အသီတၢ်စိကမိၤပုၤန့ၣ်လီၤ. ပကဘၣ်တဲဖျါထီၣ်လံာ်စီဆံ့အသီအံၤ, အိၣ်ဒီးတၢ်စိတၢ်ကမိၤလၢကျဲၣ်လဲၣ်ဒီးပကဘၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်ကတိၤကတိၤလၢပကဘၣ်ကွၢ်က့ၤလံာ်စီဆံ့အသီအံၤအတၢ်စိတၢ်စိအုၤ အလီၤခဲ, အတၢ်တိာ်တၢ်မုၢ်လၢဒီး, တၢ်လၢအကွဲးဝဲန့ၣ် အိၣ်ဒီးပဝဲအခီပညိၣ်လဲၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.

တၢ်သံကွၢ်တဖျါတၢ်ပုၤမၤလိၣ်တၢ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ်ညါန့ၣ်သံကွၢ်ဝဲဘၣ်ဃးဒီးကစၢ်ယွၤကလုာ်ကထါန့ၣ်မ့ၢ်,တၢ်ကွဲးအသး လၢအပုၤက့ၢ်န့ၣ် ၂၀၀၀န့ၣ်ပကဘၣ်အိၣ်မုၢ်ပာ်ဖျါထီၣ်က့ၤလၢပတၢ်အိၣ်မုၢ်လဲၣ်ခိလဲၣ်?တၢ်ကွဲးဝဲအံၤပပာ်ပနီၣ်အိၣ်လၢကစၢ်ယွၤ အကလုာ်သ့ၣ်လၢကျဲၣ်လဲၣ်?အနီၣ်ဝံာ်ခဲအိၣ်ဖဲအံၤ-လံာ်စီဆံ့မ့ၢ်တဖျါလဲၣ်ကစၢ်ယွၤအတၢ်ကတိၤအုၤဒီးမ့ၢ်ဝဲဒၣ်ကစၢ်ယွၤအ တၢ်ကတိၤတၢ်ဒီးပုၤန့ၣ်လီၤ.ဒီးတၢ်တခါလၢပကထံာ်ဘၣ်လံာ်တၢ်ကွဲးကိးဘၣ်ဒီးလၢလံာ်စီဆံ့အပုၤပာ်ဖျါထီၣ်ဝဲန့ၣ်မ့ၢ်ဝဲကစၢ်ယွၤ အန့ၣ်ဆၣ်သကဲာ်ပဝးဒီးကစၢ်ယွၤမ့ၢ်မတၢ်တက့ၢ်န့ၣ်လီၤ.ကစၢ်ယွၤလိာ်ဖျါထီၣ်အသးဒီးပုၤလၢအရုၤလိာ်ဘၣ်ထွဲလိာ်သးဒီးအိၣ်တ ဖၣ်န့ၣ်လီၤ.ကစၢ်ယွၤလိာ်ဖျါထီၣ်စ့ၢ်ကိးအတၢ်တိာ်တၢ်ပညိၣ်လၢပဂီၢ်ဒီးပကဘၣ်တဲဖျါထီၣ်က့ၤအတၢ်လိာ်ဖျါထီၣ်အသးသ့ၣ်တ ဖၣ်အုၤလၢယပၤတက့ၢ်တက့ၢ်စ့ၢ်ကိးလီၤ.တၢ်လၢပမၤလိၣ်န့ၣ်လၢကစၢ်ယွၤအကလုာ်ကထါပုၤတခါမ့ၢ်ဝဲကစၢ်ယွၤအသးန့ၣ် လီၤ.ကစၢ်ယွၤအတိာ်တၢ်ပညိၣ်ဒီးကစၢ်ယွၤအန့ၣ်ဆၣ်သကဲာ်ပဝးသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.ဒီးပမၤလိၣ်န့ၣ်ပာ်ဖျါထီၣ်စ့ၢ်ကိးလံာ်စီဆံ့အ သီအံၤ မ့ၢ်ကွဲးအသးအုၤဂၤအိၣ်, တၢ်အိၣ်သးလီၤဆီ, ဒီးကစၢ်ယွၤဟ့ၣ်လီၤတၢ်ကလုာ်အုၤဂၤအိၣ် မ့ၢ်တတဲတၢ်ဒီးပုၤလိၣ်လၢ ဘၣ်ဆၣ်ဒီးပမၤလိၣ်ဘၣ်လၢပမၤလိၣ်န့ၣ်ကစၢ်ယွၤအတၢ်တိာ်ကျဲၣ်ဒီးကစၢ်ယွၤအန့ၣ်ဆၣ်တၢ်သကဲာ်ပဝးသ့ၣ်တဖၣ်,ပမ့ၢ်ပုၤဒ် လဲၣ်တက့ၢ်ဒီးပကဘၣ်အိၣ်မ့ၢ်ထွဲလိာ်သးဒီးကစၢ်ယွၤဒ်လဲၣ်အဂ့ၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.အသးဒီးယကတဲယဲနီၣ်နီၣ်လံာ်စီဆံ့သိၣ်လိပုၤဘၣ် ဃးဒီးကစၢ်ယွၤအသးဒီးအတၢ်တိာ်တၢ်ပညိၣ်န့ၣ်လီၤ.ဒီးကစၢ်ယွၤအတၢ်ပၤဆုၤကဟ့ၣ်ကယာ်ပုၤလၢပကဘၣ်အိၣ်မုၢ်တၢ်အိၣ်မုၢ် လၢ ပကဘၣ်ရုၤလိာ်ဘၣ်ထွဲပသးဒီးအိၣ်ဒီး ရုၤလိာ်ဘၣ်ထွဲလိာ်သးဒီးပုၤဂုၤဂၤန့ၣ်လီၤ.

Dr. Mark L. Strauss

တၢ်အဒိတခါ,ဖဲလံာ်မးသဲၤဂ့ၤ ၂၀...ကစၢ်ခရံၣ်ဟ့ၣ်ဝဲတၢ်သိၣ်လိလၢလီၤလီၤဆီဆီလၢပုၤသးစၢ်လၢအထူးတီၤတဂၤအံၤ...ဒီးယုၣ် ဂူၤစံးဘၣ်အိၣ်, နသးမ့ၢ်အိၣ်လၢနကလၢထီၣ်ပုၤထီၣ်ဒီး, လဲၤဆါလီၤကွံာ်နစုၤလီၤနီၣ်ခိၣ်, ဒီးဟ့ၣ်တၢ်လၢပုၤဖျါဖိယာ်ဖိတက့ၢ်. ဒီးနကအိၣ်ဒီးနတၢ်လုၢ်ဒိၣ်ပုၤဒိၣ်လၢမုၢ်ခိၣ်လီၤ. ဒီးဟဲပိာ်ယခဲတက့ၢ်.

လံာ်စီဆံ့ဆာဲအံၤပကဘၣ်အိၣ်မုၢ်ပာ်ထွဲလၢပတၢ်အိၣ်မုၢ်ပုၤသ့ၣ်လၢကျဲၣ်လဲၣ်?လၢတၢ်အိၣ်သးကလုာ်ကလုာ်ကိးကပၤဒီး ဂုၤပဝဲသ့ၣ်တဖၣ်ပသးအိၣ်ဆါလီၤကွံာ်ပစုၤလီၤခိၣ်ခိၣ်ဒီးဟ့ၣ်လီၤကွံာ်လၢပုၤဖျါဖိယာ်ဖိအိၣ်ကဲကစီဒီးခါ?ကျဲၣ်အိၣ်ထဲတတိၤလၢပက ဘၣ်စံးဆၢတၢ်သံကွၢ်အံၤဒီးမၤလိၣ်ဃုသ့ၣ်ညါပုၤထူးပုၤတီၤသးစၢ်တဂၤအံၤအတၢ်ပာ်သးဒီးဘၣ်မနုၤလၢကစၢ်ခရံၣ်ကတိၤတၢ်ဒီး အိၣ်လၢကျဲၣ်အံၤလဲၣ်န့ၣ်လီၤ.

ပမ့ၢ်ကွၢ်ကဒိက့ၢ်ပုၤထူးပုၤတီၤသးစၢ်တဂၤအံၤလၢအတၢ်စံးတၢ်ကတိၤလၢယုၤဂူၤအဖီခိၣ်,ပသ့ၣ်ညါလၢအဝဲမ့ၢ်ပုၤဟဲ လီၤစၤလၢပုၤယုၤအဖီအစၤအသ့ၣ်ဒီးအိၣ်ဒီးကျိၣ်ဖိစ့ဖိအတၢ်ဟဲနုၤလၢလၢပုၤလၢအတၢ်ဖိးသကိးမၤသကိးတၢ်လၢအပုၤတ ဝၢပုၤန့ၣ်လီၤ.ဒီးလၢအတၢ်အိၣ်ဖျါအပုၤပကထံာ်ဘၣ်လၢအဝဲမ့ၢ်ပုၤလၢလုၢ်ပိာ်ထွဲဝဲပုၤယုၤအဖီအတၢ်သိၣ်တၢ်သီအလုၢ်အလုၢ် လၢလၢပုၤပုၤန့ၣ်လီၤ.ပမ့ၢ်ကွၢ်တၢ်လၢအသံကွၢ်ကစၢ်ခရံၣ် “သရၣ်ဒေ,ဒ်သိးယကန့ၢ်ဘၣ်တၢ်မူထူယိာ်အဂီၢ်ယကဘၣ်မၤမနုၤတ မံၤလဲၣ်?” ကစၢ်ခရံၣ်စံးဆၢအိၣ် “တၢ်န့ၢ်ဖိးဘၣ်တၢ်မၤလိာ်တဖၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.”ဒီးဖဲန့ၣ်ပုၤသးစၢ်ဝဲအံၤလၢတၢ်ပာ်ကဖၢလၢသးပုၤ စံးဝဲလၢတၢ်မၤလိာ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢအမၤတ့ၢ်ဝဲခဲလၢာ်လံာ်န့ၣ်လီၤ.ဖဲအံၤကစၢ်ခရံၣ်အိၣ်ဒီးပာ်ဖျါထီၣ်ဝဲပုၤထူးပုၤတီၤအတၢ် ပာ်သးမ့ၢ်တၢ်ဒ်လဲၣ်တကလုာ်လဲၣ်ဒီးတၢ်ထူးတၢ်တီၤသ့ၣ်တဖၣ်ဒုးပာ်ကဖၢလၢပုၤအသးဒ်လဲၣ်အဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ.လံာ်စီဆံ့ကစၢ်ယွၤက လုၢ်ကထါပာ်ဖျါထီၣ်ဝဲလၢတၢ်ဒီးန့ၢ်ပာ်ဘၣ်တၢ်စုၤလီၤခိၣ်ခိၣ်အါအါန့ၣ်တမ့ၢ်တၢ်လၢအဂ့ၢ်ဒီးအဒိၣ်အဒါဆုၤပုၤလၢတၢ်ဒီးဘးသ့. တမ့ၢ်စ့ၢ်ကိးတၢ်တခါလၢအကမၤစၤပုၤလၢပကထံာ်ဘၣ်ကစၢ်ခရံၣ်အပျါအဘိၣ်နီၣ်နီၣ်န့ၣ်ဘၣ်.ဒ်လဲၣ်ဂုၤဒ်လဲၣ်ဂုၤ,ဒ်ပမ့ၢ်ပုၤပိာ်က

သန့်ကုအတင်လီဆီလိာ်သးတအိၣ်အါအါဒီးဟီၣ်ခိလၢနအိၣ်တဘျီအံၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ.လံာ်တဘျီအံၤကကီၣ်ဝဲတစိၣ်ဖိဖဲနမၤလိ အါအဆၢကတီၢ် ဘၣ်ဆၣ်တုၤမ့ၢ်န့ၣ်ပၢၢ်အါလံာ်န့ၣ် နသ့ၣ်ညါဝဲတၢ်လၢလံာ်လၢတၢ်ကွဲးအါလၢပျၢတဘျီအံၤအါပညီ တၢ်လၢအအဲၣ်ဒိတဲတၢ်မနုၤလဲၣ်န့ၣ်လီၤ.

အဝဲအံၤမ့ၢ်ဝဲတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဖဲလၢအမၤလိဝဲလံာ်စီဆံၣ်အသီအခါန့ၣ်လီၤ.ဘၣ်တၢ်ကွဲးတ့ၢ်လံာ်န့ၣ် ၂၀၀၀န့ၣ်လံာ်လံာ် အခါန့ၣ်လီၤ.ဒီးခိဖျိလၢတၢ်ဂ့ၢ်ဝဲအံၤဒီး,တၢ်ကတီၢ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်,တၢ်ဆိကမိၣ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်,လုၢ်လၢတုၤသန့မ့ၢ်ဂ့ၢ်ဒီးတၢ်ဆဲးတၢ်လၢမ့ၢ်ဂ့ၢ်,မ့ၢ်တၢ် လၢအလီၤဆီလိာ်သးဒီး,ပတၢ်လဲၤခိဖျိလၢမ့ၢ်မဆါတနံၤအံၤန့ၣ်လီၤ.ဘၣ်ဆၣ်ဖဲဆၢကတီၢ်တကတီၢ်ဃီန့ၣ်,အမ့ၢ်ဟ့ၣ်လီၤဆၢက တီၢ်လၢပနီၢ်ကစၢ်လၢပတၢ်မၤလိလံာ်စီဆံၣ်အသီအံၤဒီးပကထံၣ်ဘၣ်လၢလံာ်စီဆံၣ်အသီဝဲအံၤ,မ့ၢ်တၢ်လၢအလီၤပလိးလိာ်သးဒီးပ တၢ်အိၣ်သးလၢမ့ၢ်မဆါတနံၤအံၤလၢကျဲအါတီၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဂ့ၢ်လၢလံာ်စီဆံၣ်အံၤဘၣ်တၢ်ကွဲးတ့ၢ်အါလၢန့ၣ် ၂၀၀၀န့ၣ်လံာ်လံာ်,ဘၣ်ဆၣ်မ့ၢ်လံာ်လၢလီၤပလိးလိာ်သးဒီးပတၢ် အိၣ်သးဒီးအဂ့ၢ်ဒိၣ်ဝဲန့ၣ်ခိဖျိလၢလံာ်အံၤဘၣ်တၢ်ကွဲးအသး,တၢ်ဆၢကတီၢ်ဒီးလုၢ်လၢတုၤသန့မ့ၢ်လီၤဆီဆီန့ၣ်လီၤ.ဒီးတၢ်လၢလံာ် စီဆံၣ်အံၤ,ကဲဝဲယွၢ်အကလုၢ်ကထါဒီး,အိၣ်ဒီးတၢ်လီၤပလိးလိာ်သးဒီးပတၢ်လၢမ့ၢ်မဆါတနံၤအံၤန့ၣ်လီၤ.ခိဖျိလၢကစၢ်ယွၢ်ဃုထၢက တၢ်တၢ်ဒီးပတၢ်ခိဖျိအတၢ်ဆိၣ်ဂ့ၢ်ဒီးအတၢ်ဘျးတၢ်ဖျိန့ၣ်လီၤ.ဒီးလံာ်ဒၤတြိၤတဲဘၣ်စ့ၢ်ကီးပတၢ်လၢကစၢ်ယွၢ်ကလုၢ်ကထါန့ၣ်မ့ၢ်တၢ် လၢအကန့ၣ်အ့ၣ်န့ၣ်ဒီးနးကန့ၣ်ခံခိလၢာ်န့ၣ်လီၤ.တၢ်နီၢ်နီၢ်တခါယွၢ်ကလုၢ်ကထါအံၤလီၤဂၤလိာ်သးဒီးနးဒိဖိဆဲးဆဲးဖိတဘျီစ့ၢ်ကီ န့ၣ်လီၤ.လၢတၢ်န့ၣ်အဃိကစၢ်ယွၢ်ကျိၤသီၣ်တဲာ်န့ၣ်ပတၢ်ဒီးဆၢတၢ်ဘၣ်ဝဲလၢပဖိခိၣ်လၢအလၢပုၤဒီးတၢ်ဖိတၢ်ကမိၣ်န့ၣ်လီၤ.ဒီးသီၣ် လိသီလိစ့ၢ်ကီးပတၢ်လၢပကဘၣ်ဒိကန့ၣ်တၢ်ပကဘၣ်အဲၣ်တၢ်ဒိလဲၣ်န့ၣ်လီၤ.တမ့ၢ်ထဲဒိကန့ၣ်တၢ်,စ့ၢ်တၢ်ဒိဘၣ်,မ့ၢ်တၢ်စိပကဘၣ် အဲၣ်စ့ၢ်ကီးဒီးတၢ်ဂ့ၢ်စ့ၢ်ကီးကစၢ်ယွၢ်ကလုၢ်ကထါန့ၣ်လီၤ.အဃိဒီးအဝဲန့ၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢအကါဒိၣ်ဝဲ,ခိဖျိလၢတၢ်ဝဲန့ၣ်မ့ၢ်ဝဲကစၢ်ယွၢ် ကလုၢ်ကထါန့ၣ်လီၤ.

Dr. Jason Oakes

ပထံၣ်ဘၣ်လၢ တၢ်လၢပဃုသ့ၣ်ညါတၢ်လီၤတံၢ်လီၤဆဲးန့ၣ် မ့ၢ်တၢ်လၢအမၤစၤပတၢ်လၢပတၢ်န့ၣ်ပၢၢ်အါထီၣ်ဘၣ်သးဒီး “တၢ်ဘၣ်ထွဲဆဲးလီၤသး” ဒီး “တၢ်လၢအတဘၣ်ထွဲဆဲးလီၤသး” (*Continuities and Discontinuities*) လၢပ နီၢ်ကစၢ်ဒၣ်ဝဲဒီးလံာ်စီဆံၣ်အဘၣ်စၤန့ၣ်လီၤ.ပကကွၢ်သကိးတၢ်ဂ့ၢ်(၃)ထံၣ်-တၢ်ဆၢကတီၢ်တစါဘၣ်တစါတၢ်ဆဲးတၢ်လၢတ စါဘၣ်တစါဒီးနီၢ်ကစၢ်အတၢ်ဘၣ်ထွဲန့ၣ်လီၤ.တၢ်(၃)ထံၣ်အံၤမ့ၢ်တၢ်လၢအရုလိာ်ဘၣ်ထွဲလိာ်သးဒီးမ့ၢ်တၢ်လၢအကဲဘျးကဲဖျိၣ် လၢပနီၢ်ကစၢ်အတၢ်ဘၣ်ထွဲစ့ၢ်ကီးလီၤ.မိပကွၢ်သကိးတၢ်တၢ်တခါလၢအရုဒိၣ်လၢအမ့ၢ် “တၢ်ဆၢကတီၢ်တစါဘၣ်တစါ” (Epochal considerations).

EPOCHAL (တၢ်ဆၢကတီၢ်တစါဘၣ်တစါ)

ဖဲလၢပတဲဘၣ်သး တၢ်ဆၢကတီၢ်တစါဘၣ်တစါလၢ လံာ်စီဆံၣ်အတၢ်စံၣ်စါတဲစါအပူၤန့ၣ်, မ့ၢ်တၢ်လၢအဒုးန့ၣ်ပၢၢ်ပတၢ် တၢ်ဆၢကတီၢ်တကတီၢ်ဘၣ်တကတီၢ်,အတၢ်လီၤဆီလိာ်သးတတီၢ်ဘၣ်တတီၢ်န့ၣ်လီၤ.တၢ်စံၣ်စါတဲစါသ့ၣ်တဖၣ်ပနီၤဖးလီၤ အါသ့လၢကျဲအါတီၢ်ဒီးတၢ်ဆၢကတီၢ်လၢအဂ့ၢ်လီၤဆီလိာ်သးဒီးတၢ်ဆၢကတီၢ်လၢအဂ့ၢ်တအိၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.ပညီန့ၣ်နီၤဖးတၢ် ဆၢကတီၢ်ခံတီၤလၢအမ့ၢ်,လံာ်စီဆံၣ်အသီဆၢကတီၢ်ဒီးလံာ်စီဆံၣ်အလီၤလံာ်ဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ.ဖဲန့ၣ်ပတဲလၢတၢ်ဆၢကတီၢ်လၢ လံာ်စီဆံၣ်အသီပူၤန့ၣ်,မ့ၢ်စ့ၢ်ကီးတၢ်အၢၣ်လီၤအီၤလီၤလၢအသီန့ၣ်လီၤ.လံာ်စီဆံၣ်တၢ်ဆၢကတီၢ်အံၤစးထီၣ်သးလၢ,ကစၢ်ခရံၣ်ဘျး ကဟဲဆၢကတီၢ်ဒီးတုၤလၢ,ကစၢ်ခရံၣ်က့ၤထီၣ်ကဒါက့ၤတစုန့ၣ်လီၤ.တၢ်အၢၣ်လီၤအီၤလီၤအသီအံၤ,မ့ၢ်တၢ်လၢအလီၤဆီလိာ်သး ဒီးတၢ်ဆၢကတီၢ်အဂ့ၢ်,ခိဖျိလၢအမ့ၢ်မ့ၢ်ရံၣ်အအတၢ်ဟဲလီၤဒီးအိၣ်ဆိးဒီးပတၢ်ဟီၣ်ခိၣ်ဖိဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ.မ့ၢ်ဆၢကတီၢ်လၢကစၢ် ခရံၣ်လၢအမ့ၢ်စါဒၤဝဲအဖိခွါပတၢ်လၢကစၢ်ယွၢ်အခၢၣ်စးဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ.ဒ်သိးပကန့ၣ်ပၢၢ် “ဘၣ်မနုၤတၢ်မၤလိတၢ်ဆၢက တီၢ်တစါဘၣ်တစါအံၤဘၣ်တၢ်ပာ်အါလၢတၢ်အရုဒိၣ်လၢတၢ်မၤလိလံာ်စီဆံၣ်အသီအယွၢ်ဂ့ၢ်ပိညါလဲၣ်”? ပကမၤလိကွၢ်သကိးတၢ် ဆၢကတီၢ် တစါဘၣ်တစါ အတၢ်ဆဲးလီၤသးဒီး လံာ်စီဆံၣ်အသီအတၢ်အၢၣ်လီၤအီၤလီၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်တက့ၢ်. ဒီးဖဲန့ၣ်မ့ၢ်ဝဲမးဒီး ပကစးထီၣ်တဲကဒီးတၢ်ဂ့ၢ်လၢအမ့ၢ်တၢ်ဆၢကတီၢ်တစါဘၣ်တစါအတၢ်တဆဲးလီၤသးဘၣ်လၢအအိၣ်ဝဲ.ဘၣ်ဆၣ်ခဲအံၤမိပက ကွၢ်သကိးလၢ တၢ်ဆၢကတီၢ်တစါဘၣ်တစါအတၢ်ဘၣ်ထွဲဆဲးလီၤသးတက့ၢ်.

ဖဲအံၤစီၤပီၤလူၤအဲၣ်ဒီးပၢ်ဖျါထီၣ်ဝဲတၢ်ဒုၣ်စၢၤလီၤဆီၣ်လိာ်သးဖဲတၢ်မၤဖိသ့ၣ်တဖၣ်သ့ၣ်ထီၣ်တၢ်အိၣ်ဖျါခိၣ်ထံးခိၣ်ဘိၣ်ဆၢကတီၢ်ဒီးဝံ(လၢအမ့ၢ်ကစၢ်ခရံၣ်)စီၤဆၢကတီၢ်တၢ်ဘၢၣ်စၢၤဒီးခိၣ်ဖျါလၢတၢ်စံၣ်စီၤတဲၤပူၤန့ၣ်လီၤ.ဒ်ပတဲၣ်တၢ်လံာ်အသးဖဲလၢအပူၤကွံာ် နံၣ် ၂၀၀၀ ဃၢၣ်ဃၢၣ်န့ၣ်,တၢ်အိၣ်ဖျါဘၣ်တၢ်ပၢ်ပနီၢ်ဒီးလၢအအိၣ်ဒီးတၢ်စီၤတၢ်ကမီၤခိၣ်ဖျါ,တၢ်မၤဖိသ့ၣ်တဖၣ်,ဝံသ့ၣ်တဖၣ်,ဒီးကစၢ်ခရံၣ် လၢအဝဲသ့ၣ်တဖၣ်မ့ၢ်ပူၤလၢအိၣ်လၢပဖိခိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.ဘၣ်ဆၢၣ်ပဘၣ်သ့ၣ်ညါစ့ၢ်ကီးလၢအဝဲသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လၢနီၢ်ခိၣ်နီၢ်န့ၣ်တဖၣ်လၢပသးပကျါလၢဘၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်မ့ၢ်တၢ်တီၢ်တၢ်မၤသးနီၢ်နီၢ်ဝဲအံၤ, မ့ၢ်တၢ်တခါလၢအဒုးအိၣ်ထီၣ်ဝဲတၢ်ဒုၣ်စၢၤလၢ အတၢ်ဘၣ်ထွဲဆဲးလိာ်သးတအိၣ်လၢ,ပစီၤဆၢကတီၢ်ခဲအံၤ,ဒီးလံာ်စီၤဆ့ၣ်အသိၣ်စီၤဆၢကတီၢ်တၢ်ဘၢၣ်စၢၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်တၢ်တခါန့ၣ်, လံာ်စီၤဆ့ၣ်သီဝဲအံၤတဲၤဖျါထီၣ်ဝဲဘၣ်ဃးတၢ်စီၤတၢ်ကမီၤခိၣ်ဖျါ, တၢ်မၤလီၤလးလၢကစၢ်ခရံၣ်, တၢ်မၤဖိဒီးဝံသ့ၣ်တဖၣ်မၤဝဲတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.တၢ်သ့ၣ်တၢ်ဘၣ်လၢအမ့ၢ်တၢ်မၤလီၤလးလၢကစၢ်ခရံၣ်မၤဝဲဒီးတၢ်မၤဖိသ့ၣ်တဖၣ်မၤဝဲန့ၣ်,မ့ၢ်ဝဲတၢ်စီၤတၢ်ကမီၤတၢ်အဒိတဲာ်,လၢတၢ်အိၣ်ဖျါခိၣ်န့ၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်လၢမ့ၢ်မဆါတနံၤအံၤန့ၣ်လီၤ.ကစၢ်ယူၤဆဲးမၤဒီးတၢ်လၢ,တၢ်အိၣ်ဖျါပူၤလၢမ့ၢ်မဆါတနံၤအံၤဒုၣ်လဲၤန့ၣ်လီၤ.တၢ်အိၣ်ဖျါအတၢ်စီၤတၢ်ကမီၤသ့ၣ်တဖၣ်ဘၣ်တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်ဒီးခိၣ်ဖျါ,တၢ်မၤတ့ၢ်လံာ်အသးလၢလံာ်စီၤဆ့ၣ်အသိၣ်ပူၤလံာ်လံာ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်ဂ့ၢ်အံၤအသိၣ်ဒီး ပကဘၣ်မၤလီၤတံၢ်က့ၢ်ပတၢ်မၤလီၤတံၢ်လီၤဆဲး, ဒီးအိၣ်မူဆိးကါပၢ်ဖျါထီၣ်က့ၢ်တၢ်မၤလီၤအံၤလၢဆၢကတီၢ်မ့ၢ်မဆါတနံၤအံၤန့ၣ်လီၤ.ခံၣ်တခါလၢအမ့ၢ်,လၢလံာ်စီၤဆ့ၣ်အသိၣ်စီၤဆၢကတီၢ်န့ၣ်,ပမ့ၢ်ဘၣ်ပၢ်ဖျါကစၢ်ခရံၣ်တၢ်မၤဖိသ့ၣ်တဖၣ်ဒီးဝံသ့ၣ်တဖၣ်လီၤလီၤန့ၣ်သ့ၣ်န့ၣ်လီၤ.ပုၤခရံၣ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ်,ပၢ်ဖျါထီၣ်အသးလၢ ဝံ, တၢ်မၤဖိသ့ၣ်တဖၣ် လၢတၢ်ကဟုကယာ်က့ၢ်အဝဲသ့ၣ်ဒီး တၢ်စံးဆၢက့ၢ်အဝဲသ့ၣ်တဖၣ်အတၢ်သံကွၢ်သံဒီးန့ၣ်လီၤ. ပကထံၣ်ဘၣ်တၢ်အဒိတခါဖဲ စီၤပီၤလူၤ အတၢ်စံးဆၢတဲၤဖျါထီၣ်က့ၢ် ပူၤလၢအပိာ်ကစၢ်ခရံၣ်အံၤသ့ၣ်တဖၣ်ဖဲ လံာ် ဝဒီး ပကရံၣ်သ့ၣ်, ဒီးဖဲးလုၢ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.အါန့ၣ်အန့ၣ်,လၢလံာ်စီၤဆ့ၣ်အသိၣ်စီၤဆၢကတီၢ်န့ၣ်,တၢ်အိၣ်ဖျါတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်က့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်,ခိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်တၢ်တၢ်ပိာ်တၢ်ပီၤသကိး,ဒီးတၢ်ဆၢတဲာ်သကိးလၢတၢ်အိၣ်ဖျါပူၤ,ဒ်ပစံးတၢ်အသိး,တၢ်အိၣ်ဖျါလၢဂ့ၢ်ယုၤလုၢ်(မၤတၢ် ၁၅).ဘၣ်ဆၢၣ်လၢပစီၤဆၢကတီၢ်ခဲအံၤ,တၢ်စီၤတၢ်ကမီၤအိၣ်ထံးခိၣ်ဘိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤတအိၣ်မူအိၣ်ဝဲလၢပပူၤလၢဘၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အသိၣ် ပကဘၣ်က့ၢ်ဖးက့ၢ်ဒီး မၤလီၤက့ၢ်လံာ်စီၤဆ့ၣ်အသိၣ်အံၤဒီး အိၣ်မူပိာ်ထွဲဒီး ပၢ်ဖျါထီၣ်က့ၢ်တၢ်မၤလီၤသ့ၣ်တဖၣ်လၢမ့ၢ်မဆါတနံၤအံၤန့ၣ်လီၤ.

သၢခါတခါ,ဒ်ပမၤလီၤတၢ်ယူၤဂ့ၢ်ပီၤညါလၢလံာ်စီၤဆ့ၣ်အသိၣ်အပူၤအသိး,တၢ်လၢပဘၣ်ထံၣ်ဘၣ်အိၣ်တခါလၢအမ့ၢ်ပူၤကွဲးလံာ်ဖိအတၢ်သ့ၣ်ညါန့ၣ်ပၢ်ဘၣ်ဃးဒီးယူၤန့ၣ်, မ့ၢ်တၢ်လၢအကါဒိၣ်စ့ၢ်ကီးဝဲလၢ, တၢ်အိၣ်ဖျါသ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ် ဘၣ်ဆၢၣ်တနီၤနီၤ, တဘၣ်ထွဲလီၤပလီၤလိာ်သးဒီးပူၤအိၣ်ဝဲစ့ၢ်ကီးလီၤ.လံာ်စီၤဆ့ၣ်သီအံၤဘၣ်တၢ်ကွဲးအိၣ်အဆၢကတီၢ်ဖဲကစၢ်ယူၤအဖိလံာ်သ့ၣ်တဖၣ်ဘၣ်တၢ်သးလီၤသးကျဲးဖဲလံာ်စီၤဆ့ၣ်လီၤဒီးအသိၣ်ဘၣ်စၢၤန့ၣ်လီၤ.လၢတၢ်ဂ့ၢ်ဝဲအံၤအသိၣ်သတးဒီးတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်က့ၢ်အါခါဘၣ်တၢ်တဲၤဖျါထီၣ်အံၤဖဲလံာ်စီၤဆ့ၣ်အသိၣ်ပူၤ,ဒီးတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်က့ၢ်လၢဘၣ်ဃးပူၤပိာ်ကစၢ်ခရံၣ်ခံသ့ၣ်တဖၣ်အတၢ်ဘၣ်ထွဲလိာ်သးဒီးလံာ်စီၤဆ့ၣ်လီၤလံာ်ဒီး ပူၤယူၤအဖိသ့ၣ်တဖၣ်အတၢ်ဆဲးတၢ်လၢတဖၣ်စ့ၢ်ကီးန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အသိၣ် တၢ်သံကွၢ်တဖျါၣ်လၢ. ပုၤခရံၣ်ဖိပိာ်သ့ၣ်တဖၣ်ပမ့ၢ်ကွဲးလၢယူၤအဖိအလုၢ်အလုၢ်ဒီးလီၤဒီးတၢ်က့ၢ်တရံးဒီးဒီးအဝဲသ့ၣ်တဖၣ်ကဘၣ်မၤပိာ်ထွဲပူၤယူၤအဖိအတၢ်သိၣ်တၢ်သိၣ်အလီၤအိၣ်ဒီးဖဲ?ပုၤခရံၣ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ်ကဘၣ်သ့ၣ်ညါနီၤဖးတၢ်လုၢ်တၢ်ပၢ်လၢအမ့ၢ်ဆၢၣ်ဖိကိာ်ဖိဒီးတၢ်လုၢ်တၢ်ပၢ်လၢအမ့ၢ်ကစၢ်ခရံၣ်လၢအလုၢ်ထီၣ်သးလၢပတၢ်ဒဲးဘးအဂီၢ်လၢက့ၢ်ဒ်လဲၣ်?ပူၤယူၤအဖိအတၢ်သိၣ်တၢ်သိၣ်,တၢ်ဘူၣ်တၢ်ဘါ,တၢ်မၤဘူၣ်မၤပွဲသ့ၣ်တဖၣ် လၢကဘၣ်ဘၣ်ထွဲလိာ်သးဒီးပုၤခရံၣ်ဖိတၢ်အိၣ်ဖျါ, သ့ၣ်လၢက့ၢ်ဒ်လဲၣ်? တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်က့ၢ်ဝဲအံၤ ဘၣ်တၢ်တဲၤအံၤဒီးအိၣ်ဖျါထီၣ်စ့ၢ်ကီးဝဲလၢန့ၣ်လၢအပူၤကွံာ်သ့ၣ်တဖၣ်လံာ်လံာ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်က့ၢ်တၢ်ကိာ်တၢ်ခဲသ့ၣ်တဖၣ်အံၤအိၣ်ကတီၢ်ဝဲဒီးတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်က့ၢ်တၢ်တၢ်ဒီးပုၤခရံၣ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ် ဟဲအိၣ်ထီၣ်ကဒီးအသိၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဖဲလၢပဖးလံာ်စီၤဆ့ၣ်အသိၣ်အံၤဆၢကတီၢ်မ့ၢ်တၢ်ကိာ်တၢ်ခဲလၢပကဘၣ်န့ၣ်ပၢ်ဒီးမၤန့ၣ်ကွံာ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်က့ၢ်လၢစီၤတစီၤဘၣ်တစီၤအတၢ်တဘၣ်ထွဲလိာ်သးသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.ဘၣ်ဆၢၣ်သန့ၣ်က့,ပမ့ၢ်အဲၣ်ဒီးအိၣ်မူပိာ်ထွဲပၢ်ဖျါထီၣ်တၢ်စံးဆၢလၢလံာ်စီၤဆ့ၣ်သီအံၤပူၤ,လၢအမ့ၢ်တၢ်ဂ့ၢ်ကိာ်သ့ၣ်တဖၣ်လၢဟဲဘၣ်ပူၤလၢမ့ၢ်မဆါတနံၤအံၤဒီး,ပကဘၣ်မၤလီၤအိၣ်ဆူၣ်ဆူၣ်ဒီးဃုန့ၣ်ပၢ်အါထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်က့ၢ်လီၤတံၢ်လီၤဆဲးန့ၣ်လီၤ.

ဖဲပူၤတၢ်ဖးလံာ်စီၤဆ့ၣ်အသိၣ်အံၤဆၢကတီၢ်ဆိကမိာ်ဝဲတၢ်အိၣ်သး,တၢ်မၤသးလၢအပူၤကွံာ်ဒီးကဘၣ်ဖးဝဲန့ၣ်လီၤ.ဖဲလၢပမၤဒ်န့ၣ်အခါတဘျီတခါပကတူၢ်ဘၣ်လၢပူၤလၢညါစီၤသ့ၣ်တဖၣ်လဲၤခိၣ်ဖျါတၢ်ကိာ်ခဲဘၣ်ခိၣ်ဖျါလၢအတၢ်အိၣ်သးတဒ်သိးဒီးပူၤလၢမ့ၢ်မဆါတနံၤအံၤန့ၣ်လီၤ.အသိၣ်ဒီးတၢ်အဒိတခါလၢလံာ်စီၤဆ့ၣ်သီပူၤန့ၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်က့ၢ်လၢအဘၣ်ဃးဒီးကစၢ်ယူၤတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤသ့ၣ်တဖၣ်ဘၣ်ဃးဝဲထဲပူၤအံၤစ့ၣ်လးဖိသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.အဝဲသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်ဘၣ်အိၣ်ဝဲလၢတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤအလီၤလံာ်အဖိလၢဒီးဖဲကစၢ်ခရံၣ်ဟဲဒီးမၤပူၤကစၢ်ယူၤတၢ်အၢၣ်လီၤတဘျီဃးဒီးတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤအသိၣ်အိၣ်ထီၣ်ဝဲဒီးကဲထီၣ်ဝဲတၢ်ဂ့ၢ်

ကိလၢတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဂီၢ်ဒီးတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်ဘၣ်ကနီၣ်ဒီးတၢ်ဂ့ၢ်ကီၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤန့ၣ်လီၤ.လၢတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤအလီၢ်လံာ်ပူၤန့ၣ်တၢ်လၢပကဘၣ်မၤအိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်မ့ၢ်တၢ်မနုၤလဲၣ်?လၢတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ပူၤန့ၣ်တၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤလၢထီၣ်ပွဲၤထီၣ်မ့ၢ်တၢ်မနုၤလဲၣ်?တၢ်ရူၤလိာ်ဘၣ်ထွဲလိာ်သးဒီးပူၤယူၤအဖီဒီးပူၤတခါတီၢ်ဖိအဘၣ်စၢၤမ့ၢ်တၢ်မနုၤလဲၣ်?ပမ့ၢ်ဟ့ၣ်ထီၣ်တၢ်သံကွၢ်ဒ်အံၤဒၣ်လဲၤ,တဘျီတၢ်ပဲသ့ၣ်တဖၣ်ပတဆိကမိၣ်အိၣ်လၢအဂ့ၢ်ဘၣ်,ပတမၤတၢ်အဂ့ၢ်ကတၢ်ဂၢ်လၢတၢ်ဃုဃိထံသ့ၣ်ညါအိၣ်ဘၣ်,ပတက့ၤကဒါက့ၤလၢလံာ်စိဆံအပူၤဘၣ်,ပတဃုန့ၢ်ပၤတၢ်ကွဲးတခါတၢ်တခါတၢ်,ပတဃုန့ၢ်ပၤတၢ်အတၢ်အိၣ်သးဘၣ်ဒီးတၢ်လၢအတဲဖျါထီၣ်ဝဲသ့ၣ်တဖၣ်,ပတဃုသ့ၣ်ညါအိၣ်ထီၣ်ဘၣ်မနုၤလၢတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤအံၤလၢထီၣ်ပွဲၤထီၣ်ခိဖျါကစၢ်ခရံၣ်အတၢ်ပဲ,ဒီးတၢ်လၢပဆိကမိၣ်တခါမ့ၢ်ဝဲထဲပကဘၣ်အိၣ်မူပိာ်ထွဲအိၣ်လၢပစၢၤကတီၢ်ဒ်လဲၣ်ဒ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ.

Dr. Stephen T. Welum

ပမၤလိတုၤလံာ်တၢ်ဒုၤစၢၤလၢစၢၤတစၢၤဘၣ်တစၢၤအတၢ်ဘၣ်ထွဲဆဲးလိာ်သးဒီးအတၢ်တဘၣ်ထွဲလိာ်သးသ့ၣ်တဖၣ်ဝံၤဒီးခဲအံၤပကဃုသ့ၣ်ညါန့ၢ်ပၤတၢ်အိၣ်ထီၣ်ဘၣ်ဃးလၢ တၢ်ဆဲးတၢ်လၢတဆံးတက့ၢ်န့ၣ်လီၤ.

CULTURAL (တၢ်ဆဲးတၢ်လၢ)

ဖဲပတဲဘၣ်ဃးဒီးထူၤသန့တၢ်ဆဲးတၢ်လၢန့ၣ်,တၢ်လၢပတဲထီၣ်လၢပခိၣ်န့ၣ်ပူၤမ့ၢ်ဝဲ,ပူၤကညီတဝၢပူၤအတၢ်ဆိကမိၣ်ဆိကမး,အတၢ်ပာ်သ့ၣ်ပာ်သးဒီးအတၢ်တူၢ်ဘၣ်ခိၣ်ဘၣ်သ့ၣ်ဖၣ်န့ၣ်လီၤ.တၢ်ဆဲးတၢ်လၢလၢန့ၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢအတဲဖျါထီၣ်ပတၢ်ကူတၢ်ကၤ,တၢ်ကွဲးလံာ်လဲၣ်,တၢ်လၢထီၣ်လဲၤထီၣ်လၢ(IT),တၢ်ပတၢ်ပြးအက့ၢ်အဂီၢ်,ဒီးပူၤတဂၤဘၣ်တဂၤအတၢ်ရူၤလိာ်ဘၣ်ထွဲလိာ်သးန့ၣ်လီၤ. ဒီးဖဲ ပတဲဘၣ်ဃးဒီးယူၤဂ့ၢ်ပိညါလၢ လံာ်စိဆံအသိပူၤအခါ, ပကဘၣ်တဲဘၣ်ထွဲလိာ်သးဒီးတၢ်ဆဲးတၢ်လၢလၢ နံၣ်တၢ်ယၢဖျိၣ်အစၢၤဆၢကတီၢ်ဒီး, လၢခ့ၢ်ပစၢၤဆၢကတီၢ်ခဲအံၤန့ၣ်လီၤ.

ဖဲပမ့ၢ်ကွၢ်ဆိကမိၣ်ဘၣ်ဃးဒီးတၢ်ဆဲးတၢ်လၢအံၤဒီးပကဘၣ်ကွၢ်စ့ၢ်ကီးတၢ်ဆဲးတၢ်လၢလၢအဘၣ်ထွဲလီၤပလီၤလိာ်သးဒီးတလီၤပလီၤလိာ်သးဒီးပတၢ်ဆဲးတၢ်လၢစ့ၢ်ကီးန့ၣ်လီၤ.တၢ်ဝဲအံၤတမ့ၢ်တၢ်တခါလၢအညီညီကဲၣ်ဆိဘၣ်.အဃိဒီး,ပကဘၣ်ကတဲၤကတီၢ်ပသးလၢပကဘၣ်မၤလိဃုသ့ၣ်ညါ အိၣ်မူပာ်ဖျါအိၣ်လီၤတံၢ်လီၤဆဲးန့ၣ်လီၤ. ပကကွၢ်သကိးတၢ်တၢ်တခါလၢအမ့ၢ်, တၢ်ဆဲးတၢ်လၢအမ့ၢ်အတီၤလၢ အလီၤပလိာ်ဘၣ်ထွဲဒီးပူၤသ့ၣ်တဖၣ်...

Continuities (အတၢ်လီၤပလိာ်ဘၣ်ထွဲဆဲးလိာ်သးတဖၣ်)

ပသ့ၣ်ညါလၢ,ပူၤတဂၤဘၣ်တဂၤအတၢ်ဆဲးတၢ်လၢန့ၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢအလီၤဆီလိာ်သးန့ၣ်လီၤ.ဒီးတၢ်ဆဲးတၢ်လၢလၢအလီၤပလီၤလိာ်သးသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ,ကယိကယိန့ၣ်ဒိၣ်ထီၣ်လဲၣ်ထီၣ်ဝဲကွၢ်ကွၢ်လၢတၢ်ဆၢကတီၢ်တကတီၢ်ဘၣ်တကတီၢ်ဒီးတၢ်လီၢ်တတီၤဘၣ်တတီၤန့ၣ်လီၤ.ဘၣ်ဆၣ်ဒီးပမ့ၢ်သ့ၣ်ညါန့ၢ်ပၤတၢ်ဝဲအတၢ်လီၤဆီသ့ၣ်တဖၣ်ဒီးပသ့ၣ်ညါက့ၤလၢတၢ်လၢပူၤဟီၣ်ခိၣ်ပိလုၢ်လၢတၢ်ဆဲးတၢ်လၢသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်အိၣ်ဆဲးလီၤအသးလၢဟီၣ်ခိၣ်ဖျါတဖျါဃိပူၤန့ၣ်လီၤ.တၢ်အမ့ၢ်အတီၤဝဲလၢတၢ်ဆဲးတၢ်လၢဘၣ်တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်အိၣ်လၢပူၤတစၢၤဘၣ်တစၢၤ, တၢ်ဆၢကတီၢ်တကတီၢ်ဘၣ်တကတီၢ်ဒီး တၢ်လီၢ်တတီၤဘၣ်တတီၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဆဲးတၢ်လၢလၢအိၣ်သ့ၣ်လီၤအသးလၢဟီၣ်ခိၣ်ချၢအံၤ, ပူၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ် ဒုးဒိၣ်ထီၣ်လဲၣ်ထီၣ်အိၣ်ထီၣ်ဝဲ, လၢနီၢ်ခိၣ်ခိၣ်ဒီးလၢပူၤတဝၢတၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်တကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. လံာ်ပူၤစံၣ်တဲၤတဲၤလီၤတၢ် ဝး ၁၉ ဖံးဝဲ...

တၢ်လၢအအိၣ်တုၢ်န့ၣ်, မ့ၢ်တၢ်လၢအကကဲထီၣ်ဒီး, တၢ်လၢအမၤတုၢ်အသးန့ၣ်, မ့ၢ်တၢ်လၢအကမၤအသးလီၤ. ဒီးတၢ်အသီတအိၣ်ဘၣ်လၢမ့ၢ်အဖီလၢဘၣ်. (ပူၤစံၣ်တဲၤတဲၤလီၤတၢ် ၁၉)

တၢ်လၢပထံၣ်တၢ်လီၤဆီသ့ၣ်တဖၣ်ဖဲအံၤန့ၣ်,တမ့ၢ်တၢ်ကမၤမၤလၢပဂီၢ်ဘၣ်.ပထံၣ်ဘၣ်တၢ်လၢအလီၤဂၤလိာ်သးဒီးပတၢ်အိၣ်သးတၢ်ဆဲးတၢ်လၢသ့ၣ်တဖၣ်အိၣ်ဝဲလၢစၢၤခဲအံၤစၢၤလၢအပူၤကွံာ်လၢလံာ်စိဆံအသိစၢၤဆၢကတီၢ်အဘၣ်စၢၤန့ၣ်လီၤ.ဒ်လၢအပူၤကွံာ်အသိး,ပဝဲသ့ၣ်တဖၣ်ပအိၣ်ဒီးပတၢ်ကူတၢ်သိး,ပတၢ်ကွဲး,ပဟံၣ်ဖိဃိဖိ,ပပဒိၣ်ပပုၤ,တၢ်မူးတၢ်ရၢသ့ၣ်တဖၣ်အိၣ်ဝဲဒ်သိးဒီးအအိၣ်တုၢ်လံာ်လံာ်စိဆံအသိပူၤစၢၤဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ.လၢတၢ်န့ၣ်အဃိ,ပထံၣ်န့ၣ်တၢ်လီၤပလီၤလိာ်သးသ့ၣ်တဖၣ်ညီညီ, လၢပစၢၤဆၢကတီၢ်ဒီး လံာ်စိဆံအသိစၢၤဆၢကတီၢ်ဘၣ်စၢၤန့ၣ်လီၤ. ဖဲ လံာ်ယီၤဟၣ် ၄၆-၇ တဲဘၣ်ဃးဒီးကစၢ်ခရံၣ်အတၢ်ကတီၢ်သကိးတၢ်ဒီးပူၤဂ့ၢ်မရံၣ်ဖိန့ၣ်လီၤ.

“**ဒီးဘၢ်လၢယုန့ၣ်ရံၣ်ဃၢ်ဃၢ်လီၤ. ဒီးပှၤရှၢမရံၣ်တကၢဟဲဒၢ်ထံလီၤ. ယုၣ်ရှုးစံးဘၢ်အိၤ ဟ့ၣ်အိၤယၤလၢထံတက့ၢ်.**” (ယၤဟၢ် ၄:၆-၇).

ပဲခဲအိၣ်အိၣ်ကၢ, ပနၢ်ဟ့ၣ်တၢ်လၢလုၢ်လၢထူသန့တဆဲးတၢ်လၢသ့ၣ်တဖၣ်လၢအပူၤကွံာ်တစၢ်ဘၢ်တစၢ်န့ၣ်လီၤ. ကစၢ် ခရံၣ်ထံၣ်လိာ်သးဒီးတဲသကိးတၢ်ဒီးပှၤရှၢမရံၣ်, ပမ့ၢ်ကွံာ်စၢ်ဆၢကတီၢ်ဖဲန့ၣ်, ပှၤယုအဖိသ့ၣ်တဖၣ်ပာ်ပနီၢ်ပဲပှၤရှၢမရံၣ်လၢပှၤလၢ အတကၢစီၣ်သ့ၣ်တဖၣ်ဒီး, အဝဲသ့ၣ်တထဲသကိးတၢ်ဒီးမၤသကိးတၢ်ဒီးပှၤရှၢမရံၣ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ခဲအှၢစၢ်ဆၢကတီၢ်ပှၤဖးလံာ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ်, ပတၢ်ပာ်သးလၢအကလီၤကၢဒီးပှၤယုအဖိလၢပှၤရှၢမရံၣ်ဖိန့ၣ်တအိၣ်ဘၢ် န့ၣ်လီၤ. ပတၢ်ဆိကမိၣ်လၢပှၤကညီအကအိၣ်အတကအိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်တအိၣ်လၢပတၢ်ဆိမိၣ်ပှၤလၢဘၢ်. ဘၢ်ဆၢမ့ၢ်တၢ်ကိးဒီးလၢ ပကထံၣ်တၢ်လီၤပလီၤလိာ်သးလၢလံာ်စီဆံၣ်ဒီးပတၢ်အိၣ်သးစၢ်ဆၢကတီၢ်ခဲအံၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်လၢတမၤမုာ်ပသးန့ၣ်, ပှၤကညီလၢ စၢ်ဆၢကတီၢ်ခဲအံၤသ့ၣ်တဖၣ်, အတၢ်လီၤဆိလိာ်သးဒီးစၢ်လၢအပူၤကွံာ်တအိၣ်အိၣ်ဘၢ်န့ၣ်လီၤ. ခိဖျါလၢပအိၣ်လၢဟီၣ်ခိၣ်တ ဖျၢၣ်ဃီအပူၤဒ်သိးပှၤလၢညါစၢ်လၢလံာ်စီဆံၣ်အသိစၢ်ဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်လၢပကဘၢ်မၤလီၤဆိလိာ်ပသးဒီးပှၤလၢညါတစၢ် အမဲာ်ညါ, ပက့ၢ်ပိာ်ထွဲကဒါက့ၢ်ပှၤလၢညါစၢ်တဖၣ်အတၢ်ပာ်သးလုၢ်လၢသကိးပဝးသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဒ်ပတၢ်သ့ၣ်ညါဘၢ်ဃးဒီးလုၢ်လၢထူသန့တဆဲးတၢ်လၢလၢအလီၤပလိာ်ဘၢ်ထွဲဆဲးလိာ်သးဖဲပစၢ်ဒီးစၢ်လၢလံာ်စီဆံၣ်အ သိစၢ်အဘၢ်စၢ်အရ့ဒိၣ်ဝဲအသိးပဝဲသ့ၣ်တဖၣ်ပကဘၢ်သ့ၣ်ညါဝဲတၢ်ဆဲးတၢ်လၢလၢအတဘၢ်ထွဲလီၤပလိာ်လိာ်သးဒီးအတၢ်မၤ သးသ့ၣ်တဖၣ် လၢပတၢ်မၤလိယုန့ၢ်ပၢ်ဘၢ်ဃးယွၤဂ့ၢ်ပီညါလံာ်စီဆံၣ်အသိတကၢတြုၤအပူၤစ့ၢ်ကိးလီၤ.

Discontinuities (တၢ်လၢအတဘၢ်ထွဲလီၤပလိာ်ဆဲးလိာ်သးတဖၣ်)

တၢ်လၢပဝဲသ့ၣ်တဖၣ်, ပတၢ်သ့ၣ်ညါန့ၢ်ပၢ်ဘၢ်ဃးဒီးလံာ်စီဆံၣ်အံၤန့ၣ်, မ့ၢ်ဝဲဒၣ်ကစၢ်ယွၤကလုၢ်ကထါဒီးပှၤလၢအကွဲး လံာ်စီဆံၣ်အံၤမ့ၢ်ဝဲဒၣ်သးစီဆံၣ်န့ၣ်လီၤ. ညီန့ၢ်ပတဲဘၢ်ဃးဒီးလံာ်စီဆံၣ်အံၤ, ကြၢးဝဲဒီးတၢ်ယုးထီၣ်ထီၣ်, အယိဒီးလၢလံာ်စီဆံၣ်အမဲာ်ညါ တၢ်လၢပလိာ်ဘၢ်တၢ်အဂ့ၢ်အကအိၣ်ဝဲန့ၣ်မ့ၢ်အဘၢ်မန့ၢ်လဲၣ်? ဘၢ်မန့ၢ်အယိလၢပလိာ်မၤလိဒီးလုၢ်လၢထူသန့တဆဲးတၢ်လၢ ဒီးတၢ်စံာ်စၢ်တဲစၢ်ဒီးကျိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်လဲၣ်? ခိဖျါလၢပအိၣ်ဒီးလံာ်စီဆံၣ်ဒိတဘျီညါဒီးတမ့ၢ်တၢ်လၢတၢ်ပှၤဒီးခါ? ပသ့ၣ်ညါလၢပှၤကွဲး လံာ်စီဆံၣ်န့ၣ်မ့ၢ်ဝဲဒၣ်သးစီဆံၣ်န့ၣ်လီၤ. ဘၢ်ဆၢသးစီဆံၣ်သန့က့ၢ်တၢ်စ့ၢ်ကိးခိဖျါပှၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိလၢအကွဲးလံာ်စီဆံၣ်တဖၣ်ဒီးသးစီဆံၣ် ဟ့ၣ်ပှၤတၢ်န့ၢ်ပၢ်ဘၢ်ဃးဒီးလံာ်စီဆံၣ်အတၢ်စံာ်စၢ်တဲစၢ်အသက့ၢ်န့ၣ်လီၤ. ပတၢ်အိၣ်ဒီးလံာ်စီဆံၣ်လၢအကွဲးလီၤအသးထဲပှၤမံၤစရီ တခါဇၢ်ဘၢ်, ထဲတၢ်သိၣ်တၢ်သိတခါဇၢ်ဘၢ်, ဟ့ၣ်ပှၤထဲတၢ်က့ၢ်သ့ထဲတခါဇၢ်ဘၢ်. မ့ၢ်တၢ်အိၣ်ဒီးလံာ်စီဆံၣ်လၢအမ့ၢ်အလီၣ်ဖျါ ထီၣ်ကစၢ်ယွၤန့ၣ်လီၤ. ကစၢ်ယွၤလီၣ်ဖျါထီၣ်အသးဒီးဟူးဂဲၤမၤတၢ်လၢတၢ်စံာ်စၢ်တဲစၢ်ပှၤန့ၣ်လီၤ. တဘျီတခါပတဲဖုၣ်လီၤလံာ်စီ ဆံၣ်လၢအမ့ၢ်ကစၢ်ယွၤကလုၢ်ကထါလၢပှၤကညီကွဲးဝဲသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ကွဲးအသးလၢတၢ်စံာ်စၢ်တဲစၢ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်မ့ၢ်စ့ၢ် ကိးတၢ်အကါဒိၣ်လၢပဂီၢ်လီၤ. ပမ့ၢ်တသ့ၣ်ညါတၢ်အိၣ်သးဆၢကတီၢ်လၢလံာ်စီဆံၣ်တၢ်ကွဲးအသးဘၢ်န့ၣ်ပမ့ၢ်တသ့ၣ်ညါကျိၣ်အ တၢ်ကွဲးဘၢ်န့ၣ် လံာ်စီဆံၣ်ကဲထီၣ်ကွံာ်ဝဲတၢ်အကမူၤကမုာ်သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ.

Dr. Edward M. Keazirian

တၢ်ဆဲးတၢ်လၢသ့ၣ်တဖၣ်လၢပစၢ်ဒီးလၢလံာ်စီဆံၣ်အသိအစၢ်, မ့ၢ်တၢ်လၢအလီၤဆိလိာ်သးဒိၣ်ဒိၣ်မုၢ်မုၢ်န့ၣ်မ့ၢ်ဝဲတၢ်အ မ့ၢ်အတီန့ၣ်လီၤ. ဒီးပဝဲသ့ၣ်တဖၣ်အလီၣ်အိၣ်ဝဲလၢပကဘၢ်တဖျါမၤန့ၣ်ကွံာ်တၢ်ကိတၢ်ခဲတၢ်နိးတၢ်ဘျးလၢပတၢ်အိၣ်မူ, ပာ်ဖျါထီၣ် က့ၢ်လံာ်စီဆံၣ်အိၣ်ပညီလၢပတၢ်အိၣ်မူပှၤ, လၢအဘၢ်ထွဲဒီးယွၤဂ့ၢ်ပီညါန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဒိတၢ်တဲာ်တခါလၢတဲန့ၢ်ပၢ်ဘၢ်ဃးလံာ်စီဆံၣ်အတၢ်တလီၤပလိာ်လိာ်သးဒီးပှၤန့ၣ်မ့ၢ်ဝဲတၢ်သ့ၣ်ထွဲစးကါဝဲကျိၣ်သ့ၣ်တ ဖၣ်န့ၣ်လၢလံာ်စီဆံၣ်အသိပှၤန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်မဆါတနံၤအံၤပှၤဖးလံာ်စီဆံၣ်လၢဟ့းလုၢ်ကျိၣ်ဘၢ်ဒၣ်ထဲစ့ၢ်ကိးကၢန့ၣ်လီၤ. လၢန့ၣ်အမဲာ်ညါ ပကဘၢ်ဆိကမိၣ်န့ၢ်ပၢ်ဘၢ်အိၣ်သးလၢယၤဖျိတၢ်ဆၢကတီၢ်အတၢ်ကွဲးသးဒီးအတၢ်ကွဲးသးလၢဟ့းလုၢ်ကျိၣ်, ဒီးဇၢ်ဒြဲၤအ ကျိၣ်လၢလံာ်စီဆံၣ်အလီၣ်လံာ်, ဒီးပှၤကွဲးလံာ်စီဆံၣ်အသိသ့ၣ်တဖၣ်အတၢ်က့ၢ်ဟံးန့ၢ်က့ၢ်လၢလံာ်စီဆံၣ်အလီၣ်လံာ်အတၢ်ကွဲးသ့ၣ်တ ဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ပဝဲသ့ၣ်တဖၣ်စ့ၢ်ကိး, ပကဘၢ်လဲၤခိဖျါတဖျါမၤန့ၣ်ကွံာ်တၢ်ကိတၢ်ခဲ, လၢထံၣ်ဂ့ၢ်ကိးသဲး, မ့ၢ်ကျိၣ်ဝဲကွံာ်, ဒီးတဝၢပူၤအတၢ် ရုလိာ်ဘၢ်ထွဲလိာ်သးသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ပမၤဃုာ်တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤမ့ၢ်မ့ၢ်ဒီး, ပတၢ်ကိတၢ်ခဲလၢအမ့ၢ်လုၢ်လၢထူသန့တဆဲး တၢ်လၢလၢအတလီၤပလိာ်ဘၢ်ထွဲဆဲးလိာ်သးလၢပစၢ်ဒီးလံာ်စီဆံၣ်အသိအစၢ်ဆၢကတီၢ်သ့ၣ်တဖၣ်ပဘျီဂ့ၢ်မၤဘၢ်က့ၢ်န့ၣ်ဝဲန့ၣ် လီၤ.

တၢ်ကတိၤဖိတဖျၢၣ်လၢ ဝုၣ်လိဒ် (London) စံးဝဲ... “ပလီၤသ့ၣ်ပလီၤသးလၢ တၢ်ပာ်တၢ်ဒုၣ်တၢ်ဆၢ” (Mind the gap). ဝဲပမ့ၢ်ဟးလၢက့ၤလၢဟီၣ်ခိၣ်ဖိလၢဒီး, က့ၤထီၣ်က့ၤက့ၤလၢဟီၣ်ခိၣ်လိာ်ဒီး ပသ့ၣ်ညါလၢ တၢ်ဘၢၣ်စၢန့ၣ် အိၣ်ဝဲ ဒီး တၢ်ဒုၣ်တၢ်ဆၢတၢ်ခါန့ၣ်လီၤ. လီၤဂၤဒ်န့ၣ်အသိး, ပသ့ၣ်ညါလၢ တၢ်ဒုၣ်တၢ်ဆၢအိၣ်ဝဲစ့ၢ်ကိးဝဲပကိၣ်ထံ, ပသိၣ်လိဒီးပစံၣ်တဲၤတဲၤလီၤ တၢ်လၢ လံာ်စီဆံၣ်အသိးပူၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဒုၣ်တၢ်ဆၢတၢ်လီၤဆီအိၣ်ဝဲ လၢအပူၤကွံာ်, ဒီးခါဆၢကတိၤ အတၢ်ဘၢၣ်စၢန့ၣ်လီၤ. အတၢ်လီၤဆီလၢအမ့ၢ်ကိၣ်တၢ်စံးတၢ်ကတိၤ, ဒီးပူၤတၢ်တၢ်အိၣ်သးအတၢ်လီၤဆီတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဒုၣ်တၢ်ဆၢလီၤဆီသ့ၣ်တဖၣ်လၢပစၢ်ဒီးလၢစၢ်လၢအပူၤကွံာ်န့ၣ် ၂၀၀၀န့ၣ်, တၢ်လီၤဆီသ့ၣ်တဖၣ်ဘူးကအိၣ်ခဲလၢာ်ဃာ်ဃာ်န့ၣ်လီၤ. အဃိဒီးတၢ်လီၤဆီသ့ၣ်တဖၣ်, ပမ့ၢ်တပလီၤသ့ၣ်ပလီၤသးဘၣ်ဒီး ပကဆိၣ်ကမိၣ်ထဲပတၢ်ဆဲးတၢ်လၢတခါဒီးဘၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢပကဘၣ်ဃုသ့ၣ်ညါ လံာ်စီဆံၣ်ဒီတဆၢဒိၣ်အခိပညီ ပဃုသ့ၣ်ညါထဲ လံာ်စီဆံၣ် တဆၢဖိအခိပညီန့ၣ်လီၤ. ပထိၣ်သ့ၣ်တြီၤက့ၤလံာ်စီဆံၣ်အခိပညီထဲလၢ အဘၣ်လိာ်သးဒီးပတၢ်အိၣ်မူသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ပတၢ်ဒီကန့ၣ်လၢလံာ်စီဆံၣ်ဆၢကတဲတၢ်ဒီးပူၤဘၣ်, မ့ၢ်တခိပတံးထီၣ်န့ၣ်လံာ်စီဆံၣ် အဆၢဒီးပစံးကတိၤစံၣ်တဲၤတဲၤလီၤန့ၣ်လီၤ. ပမ့ၢ်န့ၣ်လၢလံာ်စီဆံၣ်တၢ်ကစီၣ်လၢတၢ်ကွဲးအီၤလၢအခိၣ်ထံးခိၣ်ဘိအိၣ်ဒီးတၢ်ထံးဘၣ် ပူၤ, အိၣ်ဒီးတၢ်စိတၢ်ကမိၣ်န့ၣ်, ပကဘၣ်ပာ်မၤကွံာ်ပသးဒီး, ပလီၤပသးလၢတၢ်ဒုၣ်တၢ်ဆၢလၢအိၣ်ဒီးပူၤန့ၣ်လီၤ. ပမ့ၢ်တပတၢ်ဒုၣ်တၢ်ဆၢဒ်န့ၣ်မးဒီးပပာ်ပနီၣ်လံာ်စီဆံၣ်လၢအမ့ၢ်ကစၢ်ယွၤကလုၢ်ကထိၣ်တၢ်ပာ်ပနီၣ်လၢပျၢၤလံာ်လံာ်အသိးလၢပပူၤတၢ်ပူၤန့ၣ် လီၤ.

Dr. Mark A. Jennings

လၢပတၢ်မၤလိစိၤတစၢ်ဘၣ်တစၢ်အတၢ်ဘၣ်ထွဲဆဲးလိာ်သးဒီးအတၢ်တဘၣ်ထွဲဆဲးလိာ်သးလၢအမ့ၢ်တၢ်ဆဲးတၢ်လၢသ့ၣ်တဖၣ် ဝံၤဒီးပကဆဲးကွၢ်ကဒီးလၢ, အမ့ၢ်နီၣ်တဂၤအတၢ်ဆိကမိၣ်မၤလိယွၤဂ့ၢ်ပိညါလၢလံာ်စီဆံၣ်အသိးအံၤလီၤတၢ်လီၤဆဲးထံထံဆးဆးန့ၣ် တက့ၢ်.

PERSONAL (နီၣ်တဂၤအတၢ်ဆိကမိၣ်၊ အတၢ်ဘၣ်ထွဲ)

လၢပနီၣ်တဂၤဘၣ်တဂၤအပူၤ, ပအိၣ်ဒီးပသးတၢ်ဆိကမိၣ်လၢအလီၤဆီလိာ်အသးန့ၣ်လီၤ. လၢပူၤတဂ့ၢ်တထၢပူၤဒၣ် လဲၤမ့ၢ်အိၣ်ဆိးဝဲဒ်သိးသိးဘၣ်ဆၣ်သန့က့, အတၢ်ဆိကမိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်လီၤဆီလိာ်သးန့ၣ်လီၤ. ဝဲပမ့ၢ်ထံၣ်ဘၣ်လိာ်သးဒီးပူၤတဂၤ လၢလၢဖဲလၢတၢ်လီၤယံၤ မ့ၢ်ဂ့ၤ, ပူၤတဂၤလၢလၢပသ့ၣ်ညါဒီးဖးဘၣ်အီၤလံာ်ပူၤမ့ၢ်ဂ့ၤ, ပသ့ၣ်ညါဘၣ်လၢအဝဲသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်, အတၢ်ဆိကမိၣ်လီၤဆီ, အတၢ်ပာ်သးလီၤဆီ, တၢ်တူၢ်ဘၣ်လီၤဆီဒီး, တၢ်ဒိၣ်ထီၣ်လၢနီၣ်သးသ့ၣ်တဖၣ်လီၤဆီလိာ်သးတဂၤဘၣ်တ ဂၤန့ၣ်လီၤ. ပဝဲသ့ၣ်တဖၣ်ပအိၣ်ဒီးတၢ်လဲၤခိဖျိလၢအလီၤဆီတၢ်ဂံၢ်တၢ်ဘါ, တၢ်ပျံၤတၢ်ဖး, တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်သ့ၣ်လီၤဆီလိာ်သးန့ၣ် လီၤ. အဃိဒီးဝဲပမၤလိဝဲဒၣ်ယွၤဂ့ၢ်ပိညါလၢလံာ်စီဆံၣ်အသိးပူၤန့ၣ်ပကဘၣ်ပလီၤသ့ၣ်ပလီၤသးလၢပူၤလၢတစၢ်ဃိဒီးပူၤဒီးပူၤလၢ လံာ်စီဆံၣ်အသိးပူၤတစၢ် အတၢ်လီၤဆီလိာ်အသးန့ၣ်လီၤ.

ပကကွၢ်က့ၤတၢ်ဂ့ၢ်လၢပတဲတ့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ်ဒီးတၢ်ဂ့ၢ်လၢအမ့ၢ်နီၣ်တဂၤအတၢ်ဘၣ်ထွဲအတၢ်ဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်တၢ်တခါ လၢအမ့ၢ် နီၣ်ကစၢ်အတၢ်ဘၣ်ထွဲဆဲးလိာ်သးဒီး စၢဆၢကတိၤလၢအပူၤကွံာ်ဒီးခဲအံၤစၢဆၢကတိၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်မနုၤလဲၣ်. ဒီးခဲတခါလၢအမ့ၢ်ပနီၣ်ကစၢ်အတၢ်တဘၣ်ထွဲဆဲးလိာ်သးဒီးပူၤကညီလၢစၢအပူၤကွံာ်သ့ၣ်တဖၣ်မ့ၢ်တၢ်မနုၤလဲၣ်? ပကစးထီၣ် လၢတၢ်တခါ လၢအမ့ၢ် နီၣ်ကစၢ်အတၢ်ဘၣ်ထွဲဆဲးလိာ်သးဒီးစၢလၢအပူၤကွံာ်န့ၣ်လီၤ.

Continuities (နီၣ်ကစၢ်အတၢ်ဘၣ်ထွဲဆဲးလိာ်သးတဖၣ်)

ပမ့ၢ်ကွၢ်လၢလံာ်စီဆံၣ်အတၢ်ဘၣ်ထွဲတကဟ့ၣ်န့ၣ်, ပူၤအိၣ်ဝဲအါဒုၣ်အါထၢလၢ အတၢ်ဆဲးလၢ, လုၢ်လၢထုသန့, တၢ်ပာ်သး လီၤဂၤလိာ်သးဒီးပူၤန့ၣ်လီၤ. အဃိ, ပဝဲသ့ၣ်တဖၣ်, ပမၤလိလံာ်စီဆံၣ်အသိးဒီးအိၣ်မူပိာ်ထွဲက့ၤလၢပတၢ်အိၣ်မူပူၤဒုဒုက့ၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ. လံာ်စီဆံၣ်သိၣ်လိပူၤလၢ ပူၤကညီလၢလံာ်စီဆံၣ်အပူၤဒီး ပူၤကညီလၢပစၢ်ဆၢကတိၤခဲအံၤသ့ၣ်တဖၣ်, ပမ့ၢ်ဒၣ်ပူၤဒ်သိးသိးန့ၣ်လီၤ. ပူၤကွဲးလံာ်စီဆံၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤ, ပူၤဖးလံာ်ဖိမ့ၢ်ဂ့ၤ, ပူၤတဂၤလၢလၢဂ့ၤလၢလံာ်စီဆံၣ်အသိးပူၤန့ၣ်ပာ်ဖျိထီၣ်ဝဲလၢပူၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်မ့ၢ်ကစၢ်ယွၤ အတၢ်ဘၣ်တ့ဒီးအက့ၢ်အဂီၢ်အိၣ်လၢပလီၤဒီး ဒ်န့ၣ်အသိးမ့ၢ်တၢ်တမံၤဃိဒီးပူၤလၢမုၢ်မဆါတနံၤအံၤန့ၣ်လီၤ. ပူၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ် အိၣ်ဒီးအတၢ်ဆိကမိၣ်ဒ်သိးဒီးပူၤစ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ. တဘျီဘျီအဝဲသ့ၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်သ့ၣ်ပံးပံးဒီး, တၢ်သ့ၣ်တမုာ်သးတမုာ်, ဒ်ပဝဲသ့ၣ်တဖၣ်ပတူၢ်ဘၣ်အသိးန့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်တဖၣ်, မ့ၢ်ပူၤတၢ်ဒီးဘးဖိလၢအလိၣ်ဘၣ်ကစၢ်ခရံၣ်တၢ်အုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤဒ်သိးပဝဲသ့ၣ်တဖၣ်ပ

တၢ်လိာ်ဘၣ်လၢမုၢ်မဆါတၢ်န့ၢ်အံၤန့ၢ်လီၤ.အဝဲသ့ၣ်ဘၣ်ဂဲၤပျီၤလၢတၢ်ဒီးဘး,တၢ်ဆူးတၢ်ဆါ,တၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲဒ်သီးဒီးပုၤစ့ၢ်ကီးန့ၢ်လီၤ.ဒီးပုၤလၢအန့ၢ်ကစၢ်ခရံၣ်သ့ၣ်တဖၣ်လၢလံာ်စီဆံၣ်အသီစါဆၢကတီၢ်န့ၢ်အဝဲသ့ၣ်တဖၣ်မုၢ်ပုၤလၢပလၢၤဘၣ်ကစၢ်ခရံၣ်အဘျူးအဖျိၣ်ဒီး သးစီဆံၣ်အတၢ်ဆိၣ်ဂ့ၢ်ဆိၣ်ဝါ လၢအဝဲသ့ၣ်အတၢ်အိၣ်မူပူၤ ဒ်ပဝဲသ့ၣ်တဖၣ်လၢမုၢ်မဆါတၢ်န့ၢ်အံၤအသီးန့ၢ်လီၤ.စီဖျါလၢတၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤအသီးဒီးပဝဲသ့ၣ်တဖၣ်ပသ့ၣ်ညါဘၣ်လၢပနီၢ်ကစၢ်အတၢ်လီၤပလီၤလိာ်သးဒီးပုၤလၢညါတစါသ့ၣ်တဖၣ်အိၣ်အိၣ်ဝဲ,ဖဲပဖးလံာ်စီဆံၣ်အသီအခါစ့ၢ်ကီးပပလၢၤဘၣ်ပတၢ်ဘၣ်ထွဲလိာ်သးဒီးပုၤလၢညါသ့ၣ်တဖၣ်အတၢ်အိၣ်သးညီညီစ့ၢ်ကီးန့ၢ်လီၤ.တၢ်အဒိတခါဖဲလံာ်ရဲၤ၉:၂-၄စါပီလူးတဲၤဖျါထီၣ်အတၢ်တူၢ်ဘၣ်လီၤပလီၤလိာ်သးဒီးအဒိပုၤဝဲၤပုၤယူၤဒ်သ့ၣ်တဖၣ်လၢက့ၢ်ဒ်အံၤန့ၢ်လီၤ....

“လၢယသးအုးဒိၣ်မးဒီးယသးအိၣ်တကီၢ်တဘၣ်ယုၢ်ပီလီၤ.အဂ့ၢ်ဒ်အံၤယဆၢသ့ၣ်လၢယကစၢ်ဒ်ယဲကဘၣ်ဆိၣ်အၢ ကွံာ်လၢခရံၣ်အပူၤလၢပုၤဒီကူးဒိတၢ်ဒီးယၢဒ်တၢ်ဖဲတၢ်ညၢာ်အသီးယဒိပုၤဝဲၤတဖၣ်အဂီၢ်လီၤ.အဝဲသ့ၣ်တဖၣ်န့ၢ်မုၢ်ပုၤအံၤစ့ၢ်စ့ၢ်လးဖိ ဒီးတၢ်ဘၣ်ဃးဒီးအံၤ မ့ၢ်တၢ်ပာ်အံၤလၢဖဲအလီၢ် ဒီးတၢ်လၢကတီၢ် ဒီးတၢ်အၢၣ်လီၤအီၤလီၤတဖၣ်ဒီးတၢ်ဟ့ၣ်လီၤတၢ်အၢတၢ်သီဒီးတၢ်မၤယူၤအတၢ်မၤ ဒီးတၢ်ဖဲပာ်တဖၣ်န့ၢ်လီၤ.” (ရဲၤ၉: ၂-၄)

လံာ်စီဆံၣ်ဆၢဝဲအံၤတဲၤဖျါထီၣ်ဘၣ်ဃးဒီးစါပီလူးအနီၢ်ကစၢ်အတၢ်လဲၤစီဖျါတၢ်တူၢ်ဘၣ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၢ်လီၤ.ဒီးပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ်န့ၢ်,အတၢ်ဆိတလဲတအိၣ်အါဘၣ်,လၢစါပီလူးစါဆၢကတီၢ်လံာ်လံာ်ဒီးတူၤလီၤလၢဆၢကတီၢ်ခဲအံၤန့ၢ်လီၤ.နီၢ်ကစၢ်အတၢ်ဘၣ်ထွဲသ့ၣ်တဖၣ်,လီၤကံၤဒ်သီးဒီးတၢ်လဲၤစီဖျါလၢပုၤလၢအိၣ်လၢလံာ်စီဆံၣ်အသီပူၤသ့ၣ်တဖၣ်အသိးဒီး,ပကဖိၣ်ဝဲဒ်ပုၤကွဲးလံာ်စီဆံၣ်အသီအတၢ်ဆိကမိၣ်ဒီးပုၤဖးလံာ်ဖိအတၢ်ဆိကမိၣ်န့ၢ်တမ့ၢ်တၢ်အကီၢ်လၢပဂီၢ်ဘၣ်န့ၢ်လီၤ.ဒီးစီဖျါလၢအဝဲသ့ၣ်တဖၣ်အတၢ်လဲၤစီဖျါ သ့ၣ်တဖၣ်အသိးဒီး, ပအိၣ်မူပိာ်ထွဲက့ၤလၢ ပတၢ်အိၣ်မူပူၤသ့ၣ်စ့ၢ်ကီးန့ၢ်လီၤ.

ဒ်နီၢ်ကစၢ်အတၢ်ဘၣ်ထွဲလိာ်သးဒီးစါလၢလံာ်စီဆံၣ်အသီပူၤအိၣ်ဝဲအါအါအသိး,တၢ်လၢအတဘၣ်ထွဲလီၤပလီၤလိာ်သးဒီး ပနီၢ်ကစၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အိၣ်ဝဲအါမးစ့ၢ်ကီး, လၢပကဘၣ်အိၣ်မူပိာ်ထွဲအါလၢပတၢ်အိၣ်မူပူၤ လၢမုၢ်မဆါတၢ်န့ၢ်အံၤန့ၢ်လီၤ.

Discontinuities (နီၢ်ကစၢ်အတၢ်တဘၣ်ထွဲဆဲးလိာ်သးတဖၣ်)

အါတက့ၢ်လံာ်စီဆံၣ်အသီအံၤ,တဲၤဖျါထီၣ်ပုၤတခူၢ်ဒါတတၢ်ဒါလၢလံာ်စီဆံၣ်ပူၤဒီးပုၤတခူၢ်န့ၢ်မုၢ်ပုၤလၢအလီၤဆိလိာ်သးဒီးပုၤ,လၢတၢ်န့ၢ်အသိး,တဘျီတခီၣ်လၢပကမၤဘၣ်ထွဲလိာ်သးဒီးအဝဲသ့ၣ်တဖၣ်အတၢ်အိၣ်သးဒီးပတၢ်အိၣ်သးခဲအံၤန့ၢ်,မ့ၢ်တၢ်လၢအကီၢ်ခဲန့ၢ်လီၤ.အဝဲသ့ၣ်နီၢ်တကၤဘၣ်တကၤ,အဝဲသ့ၣ်အတၢ်တူၢ်ဘၣ်,ဒီးအဝဲသ့ၣ်အသးန့ၢ်,ဒီးမုၢ်ခါအတၢ်အိၣ်သးသ့ၣ်တဖၣ်,မ့ၢ်တၢ်လၢအကီၢ်ခဲလၢပတၢ်အိၣ်သးအသိးကဝဲသ့ၣ်တတဖၣ်,ပကဘၣ်ဃုန့ၢ်ပၤမၤလိတၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤလီၤတံၢ်လီၤဆဲးန့ၢ်လီၤ.

ကစၢ်ယူၤတူၤလီၤပုၤလၢပနီၢ်ခိက့ၤဂီၤသ့ၣ်တဖၣ်လီၤဆိလိာ်သးဒီးပတၢ်ပဲလီၤစၢၤလီၤသ့ၣ်လၢအလီၤဆိလိာ်သးန့ၢ်လီၤ.ခဲအံၤ,ပထံၣ်ဘၣ်ပုၤကညီသ့ၣ်တဖၣ်အတၢ်လီၤစၢၤလီၤသ့ၣ်အိၣ်ပုၤခါ,ဒီးအတၢ်ဆဲးတၢ်လၢသ့ၣ်တဖၣ်အိၣ်ပုၤခါ,လၢလံာ်စီဆံၣ်ပူၤပာ်ဖျါဝဲတဘျူးတီၢ်န့ၢ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၢ်အသိး, ပမ့ၢ်သ့ၣ်ညါလၢပုၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၢ် ကစၢ်ယူၤကတီၢ်တၢ်ဒီးအံၤဒ်လဲၣ်အဂ့ၢ်ဒီး,ပသ့ၣ်ညါသ့ၣ်စ့ၢ်ကီးလၢကစၢ်ယူၤကတီၢ်တၢ်ဒီးပုၤဒ်လဲၣ်န့ၢ်လီၤ.ဒီးပက့ၢ်အိၣ်မူပိာ်ထွဲက့ၤလၢပကစၢ်အတၢ်အိၣ်ဆိးလီၢ်လၢပလီၢ်ပက့ၢ်ပသန့ၢ်ဒ်ပဝဲလၢမုၢ်မဆါတၢ်န့ၢ်အံၤသ့ၣ်န့ၢ်လီၤ.ကစၢ်ယူၤဟ့ၣ်လီၤပုၤလၢညါတစါတၢ်ခဲလၢာ်လၢအိၣ်ဒီးအဝဲသ့ၣ်လီၤလီၤဆိဆိဒီးကစၢ်ယူၤစ့ၢ်ကီးအံၤဒဲလၢပကဘၣ်အိၣ်မူပိာ်ထွဲက့ၤဒ်ပုၤလၢညါစါအံၤလီၤလီၤဆိဆိန့ၢ်လီၤ.ဘၣ်ဆၢမ့ၢ်တၢ်လၢအဂ့ၢ်ဒိၣ်လၢပဂီၢ်လၢ,ပကဖးလံာ်စီဆံၣ်လီၤတံၢ်လီၤဆဲးဒီးလၢအဘၣ်ဒီးပက့ၢ်အိၣ်မူပိာ်ထွဲက့ၤလၢပတၢ်အိၣ်မူပူၤလၢက့ၢ်လီၤလီၤဘၣ်ဘၣ်သ့ၣ်န့ၢ်လီၤ.

Dr. Craig S. Keener

တၢ်အဒိဖဲ,အုးဖူးဖူး၅,၉...စါပီလူးတဲဘၣ်ဃးဒီးပုၤအိၣ်ဝဲခံကလုာ်န့ၢ်လီၤ.အဝဲစံးဝဲ...ကုၢ်သ့ၣ်၆၇,စ့ၢ်သုကစၢ်ဘၣ်ဃးဒီးတၢ်ဖဲတၢ်ညၢာ်အံၤ,လၢတၢ်ပျံၤ,ဒီးတၢ်ကနိးလၢသုသးဒီးပျံၤညါ,ဒ်လၢခရံၣ်အသိးန့ၢ်တက့ၢ်.ဒ်သုစ့ၢ်န့ၢ်ကစၢ်ခရံၣ်အသိးန့ၢ်.... ဒီးကစၢ်သ့ၣ်တဖၣ် မၤဘၣ်သုကုၢ်သ့ၣ်တဖၣ်လၢ တၢ်တမံၤဃီအပူၤန့ၢ်တက့ၢ်. (အုးဖူး ဖူး၅, ၉)

ဖဲပဝဲအါဒ်အါကဖးလံာ်စီဆံၣ်ဆၢဝဲအံၤဒီး, ပသ့ၣ်ညါဒီးပလီၤသ့ၣ်ပလီၤသးလၢ စါပီလူးအတၢ်ကတီၢ်လၢ အဘၣ်ဃးဒီးကုၢ်ဒီးကစၢ်သ့ၣ်တဖၣ်လၢတၢ်အိၣ်ပိာ်အုးဖူးပူၤန့ၢ်လီၤ.စီဖျါလၢပဝဲသ့ၣ်တဖၣ်ပတၢ်လဲၤစီဖျါလၢအမ့ၢ်ကုၢ်ဒီးကစၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အ

တၢ်လဲၤခီဖျိတအိၣ်ဘၣ်အသိၣ်,ဖဲပဖးလံာ်စီဆံၣ်အံၤဒီးမ့ၢ်တၢ်လၢအကီၤလၢပတၢ်အိၣ်သးလၢပကဘၣ်က့ၤထီၣ်ကကြီၤက့ၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.ပထံၣ်ဘၣ်လၢညါတစါန့ၣ်ပုၤအိၣ်ဝဲအါကလုာ်အမ့ၢ်အါန့ၣ်ဒီးပစါခဲအံၤန့ၣ်လီၤ.လၢတၢ်န့ၣ်အသိၣ်,ကြားလၢပဘၣ်ဃုမၤလိန့ၣ်အဝဲသ့ၣ်တဖၣ်အတၢ်လဲၤခီဖျိ,လၢန့ၣ်ယၢဖျိတၢ်စါဆၢကတီၢ်,လၢအးဖံးဂူးအပူၤန့ၣ်လီၤ.ဖဲန့ၣ်ဝဲအါလီၤခံးဒီးပကသ့ၣ်ညါအဝဲသ့ၣ်တဖၣ်အတၢ်လဲၤပလီၤသးဒီးပုၤလၢမုၢ်မဆါတန့ၣ်အံၤဒီးန့ၣ်ပၢၢ်ဘၣ်ဃးဒီးစါပီလူးအတၢ်သ့ၣ်ညါဘၣ်ဃးယွၤဂ့ၢ်ပီညါသ့ၣ်တဖၣ်, လၢလံာ်စီဆံၣ်အံၤသ့ၣ်န့ၣ်လီၤ.

အါစုအါတၢ်ဖျိ, ဖဲပဂ့ၢ်ကျဲးစးဃုသ့ၣ်ညါန့ၣ်ပၢၢ်ဘၣ်ဃးဒီးလံာ်စီဆံၣ်အသိၣ် လၢပကဘၣ်အိၣ်မူပိာ်ထွဲအံၤဒီးလဲၣ်အဂ့ၢ်, တၢ်လၢပဘၣ်က့ၤဆၢၣ်မဲာ်အံၤညါန့ၣ်မ့ၢ်ဝဲ, “ တၢ်အိၣ်သး ” (context) န့ၣ်လီၤ.ပမ့ၢ်အဲၣ်ဒီးအိၣ်မူပိာ်ထွဲလံာ်စီဆံၣ်အသိၣ်တၢ်အိၣ်သးထဲလဲၣ်ထဲလဲၣ်ဘၣ်ဆၢၣ်သနီၤက့ၤ,မ့ၢ်တၢ်လၢအဃုထီဒီးပတၢ်အိၣ်သးဒီးတၢ်မၤသးသ့ၣ်တဖၣ်တလီၤပလီၤလိာ်သးဒီးပတၢ်အိၣ်သးဘၣ်န့ၣ်လီၤ.အါစုအါတၢ်ဖျိပတုၤဘၣ်တမ့ၢ်ဘၣ်ဖဲစါပီလူးတဲဘၣ်စါတံၢ်မသးဖိလၢကဘၣ်ဟံးန့ၣ်တၢ်ကူးတရံးလၢတၢ်မၤတၢ်သးခုကစီအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.ဒီးစါပီလူးတဲကဒီးဝဲလၢအဂၤတခါတဲဘၣ်ဝဲအပူၤမၤသကိးတၢ်ကျိတဂၤလၢကဘၣ်ဟံးန့ၣ်တၢ်ကူးတရံးလၢတၢ်မၤတၢ်သးခုကစီအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.အသိၣ်ဒီးပမ့ၢ်က့ၤကဒါက့ၤစါပီလူးအတၢ်မၤတခါအံၤက့ၤဒီးသန့ၣ်ထီၣ်က့ၤသးလၢခဲခါတၢ်အိၣ်သးအစီခိၣ်,ဒီးတၢ်ဆၢတဲာ်ကအိၣ်ဝဲလၢအဘၣ်ဒီးတနီၤကမၣ်န့ၣ်လီၤ.စါပီလူးတဲကဒီးဝဲစါတံၢ်မသးလၢ,ကဘၣ်ဟံးန့ၣ်တၢ်ကူးတရံးဝဲဒီးဒီးလဲၤမၤတၢ်သးခုကစီခိၣ်လၢပုၤယုၤအဖါအကျိတၢ်ကဲထီၣ်လိာ်ထီၣ်အိၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ.အဝဲအံၤခဲလၢာ်န့ၣ်မ့ၢ်ဝဲလၢတၢ်မၤတၢ်သးခုကစီအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.ဒီးလၢအဂၤတခါစါပီလူးတဲဘၣ်ဝဲစါတံၢ်တူးလၢသ့တဟံးန့ၣ်တၢ်ကူးတရံးတဂ့ၢ်,ခီဖျိလၢပုၤလၢအမၤပံးန့ၣ်တၢ်ကူးတရံးသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်ဝဲလၢ,တၢ်ကူးတရံးန့ၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢကဆၢပုၤလၢတၢ်အုၢ်က့ၤခိၣ်က့ၤအသိၣ်,ဒီးအဝဲန့ၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢအထီၣ်လိာ်သးဒီးတၢ်သးခုကစီအသိၣ်န့ၣ်လီၤ.လၢတၢ်ဂ့ၢ်ဝဲအံၤအသိၣ်,ပကဘၣ်ဃုသ့ၣ်ညါစါလၢညါအတၢ်အိၣ်သးဒီးလံာ်စီဆံၣ်အံၤဝဲအံၤပကဘၣ်အိၣ်မူပိာ်ထွဲအံၤဒီးလဲၣ်လဲၣ်အဂ့ၢ်,ဒီးပကဘၣ်ပဲာ်ထံနီၤဖးအံၤန့ၣ်လီၤ.လၢတၢ်န့ၣ်အသိၣ်အလီၤအိၣ်ဝဲသပုၤကတၢ်လၢ ပကန့ၣ်ပၢၢ် စါလၢပုၤအတၢ်အိၣ်သး တၢ်ဆဲးတၢ်လၢဒီး ပကဘၣ်န့ၣ်ပၢၢ်လံာ်စီဆံၣ်အံၤပညါလီၤတံၢ်လီၤဆဲးန့ၣ်လီၤ.

Dr. Dan Lacich

ပုၤအိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ရ့ၤပုၤဆူးပုၤဆါ,ပုၤက့ၢ်ဂီၤတလၢပုၤ,ပုၤအဆူၣ်,ပုၤအစၢ်,ပုၤထူးပုၤတီၤ,ပုၤဖျိဖိယာ်ဖိ,ပုၤသးစၢ်,ပုၤသးပုၤ,မိၢ်,ပၢ်,ဒီပုၤဝဲၣ်မုၢ်,ဒီပုၤဝဲၣ်ခွါ,လၢအအိၣ်လၢလံာ်စီဆံၣ်အသိၣ်ပုၤစါဆၢကတီၢ်န့ၣ်,ကဘၣ်ဟံးဃးအိၣ်မူပိာ်ထွဲဝဲအတၢ်န့ၣ်လံာ်စီဆံၣ်လၢအဝဲသ့ၣ်စါဆၢကတီၢ်အသိးန့ၣ်လီၤ.ဒ်လဲၣ်ဂ့ၢ်ဒ်လဲၣ်ဂ့ၢ်ဒီး,တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤမ့ၢ်တၢ်အိၣ်သးသ့ၣ်တဖၣ်လၢအလီၤပလီၤလိာ်သးဒီးပုၤသ့ၣ်လၢကျဲတဘိတံ, ဖဲပဝဲသ့ၣ်တဖၣ် ပဂ့ၢ်ကျဲးစးအိၣ်မူပိာ်ဖျိထီၣ်လံာ်စီဆံၣ်အသိၣ်အံၤ, လၢပစါဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ.လၢတၢ်န့ၣ်အသိၣ်ဒီး,နီၢ်ကစၢ်တၢ်ပာ်သးတၢ်ဘၣ်ထွဲလိာ်သးလၢစါလၢအပူၤကွဲာ်တခါအံၤဒုးကစါထီၣ်ပမဲာ်လၢပကဘၣ်မၤလိန့ၣ်လံာ်စီဆံၣ်အသိၣ်အခီပညါလၢတၢ်သ့ၣ်အုၣ်တဲၤသးအုၣ်တဲၤအပူၤန့ၣ်လီၤ.

CONCLUSION (တၢ်ကတိၤလၢခံ)

လၢတၢ်မၤလိဝဲအံၤအပူၤ,ပမၤလိဃုသ့ၣ်ညါတ့ၢ်ဘၣ်ဃးဒီးဘၣ်မန့ၣ်လၢပုၤပိာ်ကစၢ်ခရံၣ်ခံသ့ၣ်တဖၣ်ဒီးဘၣ်ဃုသ့ၣ်ညါမၤလိလံာ်စီဆံၣ်အသိၣ်အယွၤဂ့ၢ်ပီညါလဲၣ်န့ၣ်လီၤ. ပမၤလိဘၣ်ဃးစ့ၢ်ကိး လံာ်စီဆံၣ်အသိၣ် အတၢ်ထိးဘၣ်ပုၤဒီးအတၢ်စိတၢ်ကမီၤ, ဒီးပထံၣ်ဘၣ်လၢပဝဲသ့ၣ်တဖၣ်ပကဘၣ်ဟ့ၣ်လီၤပသးအါထီၣ်လၢတၢ်မၤလိလံာ်စီဆံၣ်အသိၣ်အံၤ,မ့ၢ်လၢလံာ်စီဆံၣ်အံၤမ့ၢ်ဝဲကစၢ်ယွၤတၢ်မူအသိန့ၣ်လီၤ.ဒီးပဆိကမိၣ်ဘၣ်ဃးစ့ၢ်ကိးဒီးတၢ်ဆၢကတီၢ်တစါဘၣ်တစါ,တၢ်ဆဲးတၢ်လၢလုၢ်လၢ်ထူသန့ၣ်,နီၢ်တဂၤအတၢ်လီၤပလီၤလိာ်သးဒီးတလီၤပလီၤလိာ်သး,လၢလံာ်စီဆံၣ်အသိၣ်စါဆၢကတီၢ်ဒီးပစါပဆၢကတီၢ်အဘၣ်စၢၤလၢအဟ့ၣ်ပုၤသးသဟီၣ်လၢပကသ့ၣ်ညါဒီး ဒုးဘၣ်ထွဲဒီးအိၣ်မူမၤထွဲ ဒ်ယွၤဂ့ၢ်ပီညါလၢလံာ်စီဆံၣ်အသိၣ်ပူၤတဲဘၣ်ပုၤအသိး န့ၣ်လီၤ.

လံာ်စီဆံၣ်အသိၣ်အံၤ,မ့ၢ်လံာ်တဘျီလၢအတကၢကီၣ်လီၤကံးဒီးတၢ်ဆဲးဆဲးကိာ်ဖိတခါဘၣ်န့ၣ်လီၤ.ဒ်ကစၢ်ယွၤဟ့ၣ်လီၤအကလုာ်ကထိလၢအတၢ်အိၣ်ဖျိအဂီၢ်အသိး,ပကဘၣ်ကတဲၤကတီၤသးလၢပကဘၣ်ဃုန့ၣ်ပၢၢ်အံၤဒ်ပန့ၣ်ပၢၢ်သ့ၣ်အသိးအလီၤအိၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ.ပကကွၢ်ဒီးတၢ်လၢအဂ့ၢ်ဒိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အါခါလၢတၢ်မၤလိလၢကတဲၤအသိကဒီးသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.ဖဲန့ၣ်ပကထံၣ်ဘၣ်စ့ၢ်ကိးတၢ်ဘျးတၢ်ဖျိအိၣ်အါမးလၢခီဖျိလၢပတၢ်ဃုသ့ၣ်ညါန့ၣ်ပၢၢ်လံာ်စီဆံၣ်အံၤပညါလီၤတံၢ်လီၤဆဲးအသိ,ဒီးအိၣ်မူပိာ်ထွဲအံၤအသိန့ၣ်လီၤ. ဒီးပကထံၣ်ဘၣ်လၢ တၢ်ဆၢကတီၢ် တဘျီဘၣ်တဘျီလၢ ပဝဲသ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်လၢ ပကဘၣ်ဟ့ၣ်လီၤအးလီၤပသးလၢတၢ်ဃုမၤလိန့ၣ်ပၢၢ် ဘၣ်ဃးယွၤဂ့ၢ်ပီညါလၢလံာ်စီဆံၣ်အသိတကကြူၢ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.